

TÖÖTURG

Ida-Virumaa tööturul näeb üha rohkem edulugusid

Suure tööpuudusega Ida-Virumaal on näha positiivseid muutusi, kinnitab töötukassa esindaja **Anneki Teelahk**. ▶4-5

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

SISUTURUNDUS

Teisipäev, 11. aprill 2017 nr 70 (5668) 3 eurot

Eesti-Soome ühissettevõtte toob turule innovaatilise finantsteenuse

Soome kapitalil põhinev ettevõtte United Finance ühineb Eesti liisinguettevõttega Fusion Varahaldus - uudset finantstehnoloogiat pakkuva ettevõtte peakontor hakkab asuma Tallinnas.

ST loe lähemalt lk 3

RENAULT
Passion for life

Renault TALISMAN

PREMIUM eriseeria

Võta võim.

Hind alates

26290€150-hj turbo bensiinimootor
7- käiguline EDC automaatkäigukast
Tehasegarantii 5 aastat või 100 000 km

Hinna sees: 7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem R-LINK 2, automaatne kahetsooniline kliimaseade, Renault Multi Sense süsteem, esiistmete ja rooli soojendus, juhiistme massaažifunktsioon, Renault „käed vabad“ kaart, LED päevatuled, LED Pure Vision esituled, automaatne lähi- ja kaugtulede vahetus, sõiduraja kontrollisüsteem, parkimisandurid ees, taga ja külgedel, tagurduskaamera, pimeala jälgimissüsteem, liiklusemärgide tuvastussüsteem, el. „jalavibutusega“ avatav tagaluuk, 17" valveljed, automaatne elektriline käsipidur, metallikvärv ja palju muud. Hinnad sisaldavad käibemaksu. Pilt on illustratiivne. Pakkumine kehtib, kuni kaupa jätkub. Keskmine kütusekulu 3,6-5,6 l/100km, CO₂ emissioon 95-127 g/km.

Renault soovib elf

abcmotors.ee

Abc Motors

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt. 105, tel: 674 7700;
PÄRNU: Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300;
VILJANDI: Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, tel: 433 0987;
HAAPSALU: Tradilo OÜ - Tallinna mnt. 73, tel: 473 1383;
RAKVERE: Wiru Auto OÜ - Kreuzwaldi 7, tel: 329 5560;

INTERVJUU

Vene äri mees saavutas Eesti turul ainuvõimu

"Võtan teie valitsuse ees mütsi maha. Maksud on suurepärased, äri on lihtne ajada, kõik on automatiseeritud, väga vähe bürokraatiat, pole korruptsiooni, kuritegevust," kiidab Eestis pidurisaadulaäri ajav Alex Rainard. ▶ 8-9

MAKSUD

Suurima käibega firma osutus võlglasteks

Hiiglasliku üle miljardi euro ulatuva kvartalikäibega maksu edetabeli tippu jõudnud firma Personal2go tulemus osutus tegelikult hoopis võlaks. Ettevõtte taga olev mees on aastaid maksuameti huviorbiidis. ▶ 6-7

INVESTOR

Austria punkinvestor: ohtlik on loll olla

"See, kes majandust ei mõista, saab turul pügada nagu lammas!" ütleb Austria investor Gerald Hörhan. Kes tahab edukas olla, sellel läheb vaja distsipliini ja ta peab olema valmis tõeliselt tööd tegema. ▶ 14-15

PÄEVA TEGIJA ▲

Tamsar tekitas tormi

Tänavuse Pärnu Juhtimiskonverentsi üks kuulsamaid esinejaid on Nigel Farage, kelle ettekande teema on "Brexit - kuidas luua erakordne kampaania?". Farage'i lavale kutsumist peetakse ühelt poolt mõistusevastaseks, teised jälle ei jäta mingil juhul sellise ettekande kuulamist vahele. "Olen pidanud paaril korral vastama küsimusele, miks peaks huvitav olema kuulata "maailma juhtivat demagoogi," ütles juhtimiskonverentsi programmijuht **Toomas Tamsar**: "Sellepärast, et Nigel Farage on eelmise aasta üks kahest maailma suurüllatajast".

▶ Loe lisaks lk 9

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 11. aprill 2017
nr 70 (5668) 3 eurot

EUR/USD
1,0589 ▼

USD/EUR
0,9444 ▲

EUR/SEK
9,6060 ▲

EUR/RUB
60,5149 ▼

NordPool
32,22 ▲

Euribor
-0,241 ▲

TÖÖHÕIVE

Võtab tuurid üles

Toetuse abil Ida-Virumaale töökohtade loomine startis küll uimaselt, kuid on sel aastal hoo sisse saanud ning on ettevõtjate väitel aidanud neil kasvu kiirendada. ▶ 4-5

▲ Üks esimesi toetuse kasutajaid oli Kohtla-Järvel tegutsev TNC Components, mille juhi Marko Melteri sõnul suurendavad nad sel aastal hüppeliselt käivet ning tõstavad ka palka. FOTO: RAUL MEE

Best Sales 2017

MÜÜGI-KONVERENTS
26. mail
vaata: www.bestsales.ee

LÜHIDALT

Bo Henriksson lahkub ABBst

Eesti ABB juht on alates 15. maist Jukka Patrikainen, teatas ettevõtte. Senine juht Bo Henriksson siirdub pensionile pärast 36 tööaastat ABBs, sellest 25 Eesti ABB juhina. Ühtlasi võtab Patrikainen üle kohustused ABB Balti riikide organisatsiooni juhina. Patrikainen alustas ABBs 1997. aastal Soomes. 2013. aastal alustas ta tööd korrashoiuteenuste juhina Balti riikides. 2015. aastal nimetati Patrikainen ABB Balti riikide müügi- ja korrashoiuteenuste juhiks.

Sven Pertensit süüdistatakse kelmusekatsele kaasaitamises

Hiljuti ehitusettevõtte TREVE-2 Grupp juhataja esimeheks saanud Sven Pertensit süüdistatakse Lääne ringkonnaprokuratuur soodustuskelmuse katsele kaasaitamises, Pertens eitab igasugust süüd ja kriminaalasja seost tema lahkumisega Lemminkäinenist. Süüdistuse järgi esitas Pertens ettevõtte juhatuse liikmena teadlikult valedokumente, et aidata teise ettevõtte esindajal pettuse teel saada toetust sihtasutuselt Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK), kirjutas Postimees.

VÕRDLUS

Tugevat ostusoovitust jätkus Swedbanki analüütikutel vaid kahele Balti börsifirmale

ettevõtte nimi	aktsia hind, €	hinnasiht, €	tõusupotentsiaal, %	soovitus	P/E 2016	P/B 2016	dividendi-tootlus 2016, %
Apranga	2,71	2,70	-1	hoia	12,8	2,7	5,0
Baltic Horizon	1,28	1,55	18	osta	16,0	1,0	8,2
LHV Group	9,49	9,80	3	hoia	13,3	2,4	1,5
Linax Agro Group	0,65	0,60	-8	vähenda	27,5	0,6	1,2
Merko Ehitus	9,29	8,80	-6	vähenda	24,6	1,3	4,5
Nordecon	1,31	1,45	12	osta	13,4	1,1	2,3
Olainfarm	9,50	9,50	1	osta	11,9	1,3	7,8
Olympic Entertainment Group	1,77	1,90	7	hoia	7,2	2,2	8,4
Šiauli Bankas	0,52	0,62	20	tugev ostusoovitust	6,2	0,9	0,0
Silvano Fashion Group	2,86	2,90	2	osta	12,4	2,5	5,1
Tallink	0,94	1,15	19	tugev ostusoovitust	13,0	0,8	3,3
Tallinna Kaubamaja	8,75	8,50	-2	hoia	12,3	1,6	6,7
Tallinna Vesi	13,90	12,60	-9	müü	15,0	3,1	6,5

P/E suhtarv: aktsia hind jagatud aktsia puhaskasumiga
P/B suhtarv: aktsia hind jagatud aktsia raamatupidamisliku väärtusega
ALLIKAS: SWEDBANK, NASDAQ

BÖRS

Swedbanki suur aktsiaanalüüs: Baltikumi tõusjad ja langejad

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Tulevik teeb Swedbanki analüütikud ettevaatlikuks. Neljas kvartal näitas kasumite langust ning kasvu aeglustumist, seisab värskes turuaanalüüsis.

Kaubandus on Balti riikide üks olulisemaid kasvumootoreid, kuid Swedbanki hinnangul on siin tase juba nii kõrge, et suuremat kasvu on raske tabada.

Vebruaris aeglustus jaekaubanduse kasv Eestis-Lätis 1 protsendini, samal ajal kui Leedus jäi see 8 protsendi juures veel kõrgele.

Vaja uut kasvumootorit

Swedbanki analüütikute hinnangul tasuks Balti majandusel vaadata uute kasvumootorite poole. Nii võib euroala majanduse taastumine Balti ekspordit parandada ning arvestades tugevat jaesektorit ja investee-

20%

ehk kõige suuremat tõusupotentsiaali näevad Swedbanki analüütikud Šiauli Bankase aktsiale.

ringute kasvavat mahtu nii eraku kui avalikus sektoris, ennustab Swedbank aastateks 2017–2020 SKT 2–3 protsendilist tõusu. Võrdluseks: see kasv jäi mullu 1 ja 2 protsendi vahele.

Jaekaubanduse olukorras annab aimu ka Tallinna Kaubamaja ning Silvano käekäik: esimest aitasid Eesti kliendid, teist aga tugev rubla. Positiivsena toovad analüütikud välja mõlema ettevõtte võime kulusid kärpida – asi, millega paljud teised ettevõtted nende hinnangul nii lihtsalt toime ei tule.

Kinnisvara kohta toovad Swedbanki analüütikud välja, et madalad interessimäärad on aidanud kaasa kinnisvara hinnatõusule ning väike töötus on aidanud kaasa palga kasvule. Merko ja Nordecon võitlevad analüütikute sõnul aina kahanevate marginaalidega, kuid arvestades Baltikumi üldist kasvuperspektiivi, peaks ka nende väljavated paranema.

Üks oluline kohtuasi

Marginaalide vähenemises ei ole Merko ja Nordecon ükski sama saatus on tabanud pooli börsiettevõtteid, teiste hulgas ka Olympic Entertainment Groupi ja Aprangat, ning Tallinna Veel on jätkuvalt lahendamata pikk kohtuvaidlus.

Swedbanki analüütikute hinnangul viitab viimane kohtuistung sellele, et võib-olla peab Tallinna Vesi siiski hinda langetama. Seetõttu sai aktsia-

Swedbanki vaadelduist ainus – analüütikute müügisoovituse.

Vähenenud kasumimarginaalid kajastuvad pangaekspertide hinnangus ettevõtete aktsiatele. Ainus “hea” sektor on siin pangandus: häid tulemusi näitasid Leedu Šiauli Bankas ja LHV. Viimane sai analüütikutelt “hoia”-soovituse, kuid Šiauli puhul näevad analüütikud potentsiaali ning aktsia sai tugeva ostusoovituse. Osta tasub nende hinnangul ka Tallinki, Silvano, Baltic Horizoni ja Olainfarmi aktsiaid.

Vaatamata sellele, et Balti majandus peaks tänava kiiremini kasvama, on analüütikute hinnangul aktsiate positiivne ootus osaliselt juba sees. Lisaks näitas neljas kvartal, et sissetulekud on vähenenud, ettevõtete kulud kasvavad ning suurem majanduskasv ei pea tingimata tähendama ettevõtetele suuremaid kasumeid.

KOHUS

Riigikohus jättis terrorismi toetanud meeste süüdimõistmise jõusse

MARI METS
mari.mets@aripaev.ee

Riigikohtu kriminaalkollegium leidis, et Ramil Khalilovi ja Roman Mankole esitatud süüdistused terrorismi rahastamise kohta on tõendatud, ja jättis muutmata ringkonnakohtu määratud karistused.

Khalilovit ja Mankod süüdistati selles, et nad kogusid raha ja tegid lennubroneeringuid oma sõbrale Abdurrahman Sazanakovile (Ivan Sazanakov), teades, et viimane võib kasutada neid vahendeid terroristlikku ühendusse kuulumises seisneva ku-

3
aasta pikkune karistus on mõistetud terrorismi rahastamise eest Ramil Khalilovile ja 2aastane Roman Mankole.

riteo toimepanemiseks. Kohtu kollegium märkis, et ehkki terroristlikku ühendust, selle liikmeid, struktuuri ja püsivust pole süüdistuses kirjeldatud, ei olnud seda ilmtingimata ka vaja. Oluline on, et süüdistusest nähtusid Khalilovi ja Manko konkreetset teod raha kogumisel ja teadmine, et neid vahendeid võidakse kasutada terrorikuriteo toimepanemiseks.

Alates hetkest, mil Sazanakov liitus 2013. aasta juulis terroristliku ühendusega, vastas tema tegevuse edasine teadlik toetamine terroristliku

ühenduse toetamise tunnustele. Praeguses asjas on tõendatud, et Khalilov oli teadlik Sazanakovile ühinemisest terroristliku ühendusega ja ta jätkas tema toetamist ka pärast liitumist.

Eelnevast tulenevalt nõustus kollegium, et Khalilovile ja Mankole esitatud süüdistused on nõuetekohased ja kajastavad kõiki nende karistusseadustiku terrorikuritegu käsitleva paragrahvi järgi vastutusele võtmise eeldusi.

Terroriprotsess algas Harju maakohus 2015. aasta novembris.

amello
raamatupidamisteenused

Raamatupidamine üle Eesti.
Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.
MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA
Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee
info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

1243

RUUMI

ERINEVATEKS SÜNDMUSTEKS

SEMINARIRUUM.EU

MEIE TEAME KUIDAS

korrektne pakendiaruanne

www.arukasaruandlus.ee

internetiturunduse meistrisklassid

turundustreff.ee

Turundus Facebookis / Wordpress / Sisuturundus internetis / Google Adwords / Google Analytics

1352 IDEED

PIDUPÄEVA KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärke.

Eesti-Soome ühisettevõtte toob turule innovaatilise finantsteenuse

FOTO: MAREK METSLAID

Soome kapitalil põhinev ettevõtte United Finance ühineb Eesti liisinguettevõttega Fusion Varahaldus – uudset finantstehnoloogiat pakkuva ettevõtte peakontor hakkab asuma Tallinnas.

Fusion Varahalduse asutaja ja juht Hendrik Roosna sõnas, et Eestisse loodav ühine finantseerimisettevõtte United Finance AS laiendab oluliselt kogu Baltikumi senist finantsteenuste spektrit. „Esimesena Eestis ja Baltikumis hakkame pakkuva kliendihaldussüsteemi, millesse on integreeritud finantsteenused – see parandab oluliselt kapitali kättesaadavust erineva suurusega ettevõtetele ning toob teenused lõpptarbijale lähemale,” selgitas Roosna, kelle sõnul ei ole Eesti seejuures kindlasti testturg, vaid senise Soome kogemuse edasiarendaja ja uute teenuste väljatöötaja.

„Ettevõtete kompetentside liitmisel laienevad võimalused, kuid kõikide seniste Fusioni klientide teenindamine jätkub muutusteta,” rõhutas Roosna.

United Finance'i asutaja Marko Roivainen sõnul otsustati peakontori asukohaks valida Eesti.

„Eesti liidriroll digitaalsete teenuste väljatöötamisel koos kvalifitseeritud tööjõuga on üks olulistest põhjustest, mis Eesti kasuks räägivad,” selgitas Roivainen. Ta lisas, et lisaks läbipaistvale ärikeskkonnale on kasvufaasis ettevõttele oluline ka toetav maksukeskkond ning Põhjamaadest soodsam kulubaas.

Roosna, kes pääses mulu USA mõjukaima kiirendi Y Combinatori sõelast TOP 100 tulevikugigantide sekka, käivitades USAs ja arendades Skandinaavias Upgrade-nimelist nutiseadmete tarbimisharjumusi muutvat ettevõtet, mis pakub eeskätt Apple'i toodetele liisinguteenust, nentis, et tarbijad ei soovi uusi seadmeid osta, vaid kasutada neid teenusena – täpselt nii nagu Spotify ja Netflix kaotasid CDd ja DVDd ja pakuvad täisteenust. Roosna hinnangu on sarnane tarbimisharjumuste muutus toimumas ka finantseerimise sektoris, mistõttu nägid nad võimalust uue *fintech*-ettevõtte loomiseks – uue väärtuspakkumise võimaluse väljarendamisega loob United Finance ettevõtetele unikaalse keskkonna oma teenuste ja klientide rahastamiseks.

„Kui pangad kasutavad finantsteenuste pakkumiseks küll palju erinevaid tehnoloogilisi vahendeid, siis uus *fintech*-ettevõtte asetab tehnoloogia finantsteenuste keskele, muutes finantseerimise ärimudelit ja ettevõtete teenusepakkumist lõpptarbijale.

Rahvusvaheline praktika näitab, et *fintech*-teenuse levik mõjutab positiivselt ühiskonna arengut, elavdab konkurentsi, aitab kaasa hindade korrigeerimisele ja tagab laema juurdepääsu teenustele, mis on traditsiooniliselt alarahastatud ja -kasutatud,” tõi Roosna esile pakutava finantseerimislahenduse positiivseid mõjusid, nentides, et Uni-

» Uus *fintech*-ettevõtte United Finance paneb tehnoloogia keset finantsteenust, muutes finantseerimise ja ettevõtete teenusepakkumise lõpptarbijale väärtuslikumaks.

ted Finance ASI teenused hakkavad kogu Baltikumis täitma seda tühimikku, mida teised finantseerimisasutused seni täitnud ei ole.

United Finance ASI juhatuse liige Tõnis Vahesaar lisas, et uus finantseerimislahendus võimaldab erinevate sektorite ettevõtetele oma äriprotsesse muuta teenusekeskemaks, müües oma tooteid teenusena.

„Näiteks on taastuvenergiaseadmete kasutuselevõtt lõpptarbijajaoks kulukas, kuigi järjest suurema nõudlusega. Päikesepaneelide tasuvusaeg on pikk ja alginvesteering suur, kuid finantseerimislahendusi on vähe. Selleks, et energeetikaettevõtte saaks müüa, paigaldada ja hiljem hooldada päikesepaneele ning lõpptarbijaja toota ja kasutada taastuvenergiat, viib United Finance teenusepakkujate võimalused ja lõpptarbijaja vajadused kokku, jagades finantseerimiskulu. Tarbija ei pea tegema suurt alginvesteeringut, vaid tehing kajastub igakuisel elektriarvel, kus arvestatakse nii paneelide kulu kui ka toodetud ja tarbitud energia mahut,” näitlikustas Vahesaar.

Roosna lisas, et suurte ettevõtete kõrval võivad *fintech*-lahendusel põhinevast finantseerimisteenusest ka väiksemad ettevõtted, kellele on kapital senisest kättesaadavam. „Rahvusvaheliste IT-ettevõtete kõrval saaksid ka kohalikud IT-firmad meie finantseerimissüsteemi alusel enda teenuseid ligipääsetavamaks teha. Näiteks müüa ettevõtetele arvutipargi- ja serveri- või võrguhaldusteenust, ilma et peaks ise tellijale vajalikke seadmeid välja ostma ning enda taskust teenuse pakkumist rahastama – see vähendab ettevõtte krediitrisiki ning muudab ka tarbijale teenuse kasutamise turvalisemaks,” selgitas Roosna.

Nii Roivainen kui ka Roosna nentisid, et United Finance'i pakutava finantseerimislahenduse vastu on olnud juba huvi ka rahvusvaheliselt, kuid esmalt peavad nad oluliseks finantseerimislahendust arendada kättesaadavaks Baltikumis ja Soomes.

„Tuues ettevõtte peakontori Soomest Eestisse, loome võimaluse kõigi ümberkaudsete riikide finantseerimisteenuste arendamiseks, panustades seeläbi veelgi enam Eesti majanduskeskkonda. See on meie oluline,” rõhutas Vahesaar.

Hendrik Roosna lisas, et United Finance'is saab tööd peaaegu 100 inimest. „Kuigi on veel vara prognoosida turumahtu Eestis, siis globaalsete IT-ettevõtete tegevus teenusepõhise turu arendamisel näitab tegelikult selget suunda ka meile,” avaldas Roosna lootust.

» Lihtsustatult öeldes, United Finance'i lahendus võimaldab hakata erineva sektori ettevõtetele müüma oma tooteid teenusena.

TASUB TEADA

Fusion Varahalduse AS on Eesti kapitalil põhinev täisteenusliisingu ettevõtte, mis tegutses 2008. aastast. Üle 25 miljoni euro suuruse portfelliga ettevõtte on seni teenindanud üle 3000 ärikliendi Eestist ja Baltikumist. Ettevõtte teenused võimaldavad erinevate varaliikide nagu IT-, meditsiini- ja tööstusseadmed ning kontorimööbel, aga ka põllumajandus-, ehitus-, metsa- ja muu eritehnika liisingut, millega kaasneb ka vara kindlustus.

United Finance tegutses 2010. aastast ning on välja kasvanud Soomes noteeritud IT-ettevõttest Vincit Group.

United Finance AS on Soome kapitalil põhinev finantsettevõtte, mis ühineb Eesti liisinguettevõttega. United Finance aitab ettevõtetele muuta klassikalise tootepõhise müügi strateegia teenusepõhiseks müügiks, võimaldades parandada teenuste kättesaadavust ning vähendada ettevõtete ja lõpptarbijate riske.

United Financeis saab tööd peaaegu 100 inimest

TÖÖHÕIVE

Ida-Virumaale töökohtade loomine sai hoo sisse

Toetusega töökohtade loomine sai Ida-Virumaal hoo sisse: kui eelmisel aastal sai selle abil ametisse 151 töötut, siis tänava on juba esimese kolme kuuga sõlmitud 101 töölepingut.

KRISTEL HÄRMA,
MARGE VÄIKENURM
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

► TNC Components oleks tootmist Kohtla-Järvel ka ilma Ida-Virumaal makstava töökohta toetusest arendanud, aga ehk alles paari-kolme aasta pärast.

FOTO: RAUL MEE

Eelmisest kevadest makstakse Ida-Virumaal töökohtade loomise toetust ja see on aidanud sealsetel ettevõtetel tootmist tõhusamalt laiendada. Eelmisel aastal kasutas toetuse võimalust mõni üksik, kuid tänava on vähemalt 20 töötut palkamiseks valmis juba rohkem ettevõtteid.

Üks toetuse kasutajatest on mööblikomponentide ja mööbli tootja TNC Components, kelle Kohtla-Järve tehas saab tänu toetusega loodud uutele ametikohtadele astuda sammu edasi. Kui varem saatsid nad tehasest välja mööbliosi, siis nüüd on neil võimalus saata kliendile ka valmiskööke.

Tehase direktori ja juhatuse liikme Marko Melteri sõnul peaks tänava tulema ka märgatav käibehüpe. Eelmise aasta käive oli 8,7 miljonit eurot, selleks aastaks on planeeritud teenida 11,5 miljonit eurot. Sel kevadel tõuseb ka kogu ettevõtte põhipalk. "Palk tõuseb ainult ühel võimalusel. Kui on tööd, siis on ka, mille eest tõsta," tõdes Melter.

Toetus pani rattad käima

Melteri sõnul ei ole laienemine seotud vaid töökohta loomise toetusega. Kasvuplaanid olid neil niikuinii ja tootmist tahetakse arendada veelgi. "Meil tulevad kohekohe turule uued tooted ja teenused. Ilma selleta oleksime neid tõenäoliselt ikka teinud, aga ehk alles kahe-kolme aasta pärast," ütles Melter ning lisas, et töökohtade loomise toetus tõi otsustamise lähemale ja pani asjad kiiresti liikuma.

Ka õmblusfirma Palladaplus vajab niikuinii uusi töötajaid. "Just hakkas töömaht kasvama ja vajasin inimesi juurde, nii et kõik kulges nagu vaja. See toetus on tööandjale väga suur tugi, samuti inimestele, kellel ei ole eriti töökogemust," kiitis ettevõtte omanik Natalja Koivistanen.

Sügisest peale on tema firma käivet suurenandanud. "Saan ettevõtet kasvatada, osta uusi seadmeid. Seni olen aastaid ise hakama saanud, ei ole isegi pangalaenu võt-

» Just hakkas töömaht kasvama ja vajasin inimesi juurde, nii et kõik kulges nagu vaja.

toetusega 20 töökohta loonud õmblusfirma Palladaplus omanik Natalja Koivistanen

nud ega projekte kirjutanud," rääkis Koivistanen.

Koivistanen tõdes, et kõigile pole töö siiski sobinud. Eelmise aasta septembris palgatud 20 inimesest on tööle jäänud 17. Varem oli tema firmas töölisi kümne ringis.

Alguses arvas Koivistanen, et kuu ajaga on keeruline 20 inimest tööle leida. Seejärel mõtles, miks mitte proovida. See, et nüüd annab riik töötajate värbamiseks aega kaks kuud, teeb tema hinnangul protsessi realistlikumaks. "Töötuid on meie maakonnas palju, aga osa nendest ei tahagi tööd teha."

Enamik neist on tema sõnul aga väga tänujulgid, kui tööle saavad. "Näiteks tuli tööle inimene, kellele on see esimene töökogemus. Õpib ametit ja tunneb rõõmu sellest. Ida-Virumaal on väga palju neid, kes ei leia tööd ja seetõttu kaotavad eneseusu."

Ka Melteri juhitud tehasesse kõik toetusega palgatud uued töötajad alles ei jäänud. Tema sõnul peaks 20 uuest töötajast

olema 4 juba omal soovil ära läinud. Siiski kavatses tehas toetuse abil veel töökäsi palgata, sest lisajõudu on vaja ja oma taskust uute töötajate koolitamine on suur kulu.

Kui esimesed 20 töötajat on palgatud, saavad nad edaspidi töölepinguid sõlmida ka ühekaupa. Melter pole kindel, et nad palgavad puudu olevad töötajad toetuse abil, sest on neil vaja ka spetsialiste.

Koolituselt tuli ühtne meeskond

Melteri hinnangul läks neil sobivate inimeste leidmine valutult, sest nad tegid kõik nii, nagu töötukassa soovitas. "Käisime kohapeal ja osalesime infotunnis, panime kirja eelregistreerimised, inimesed käisid proovipäevadel," kirjeldas ta.

Pärast lühikest sisseelamisega töökohtal läksid uued töötajad kuuks ajaks kohalikku kutsehariduskeskusesse õppima. Koolist said nad esimesed joonise lugemise oskused. Melteri sõnul on seal õpitu tööandja jaoks piisav ja uued töötajad olid sellega ka ise rahul. "See oli isegi väga hea, et nad läksid kõik koos õppima – pärast tulid uude ettevõttesse juba kui ühtne meeskond," tõdes ta.

20 inimest tööle võtta oli tema sõnul siiski suur samm. "Kindlasti oli meie senisel personalil väga suur koormus, sest me ei võtnud juurde kontori personali, kes inimestega tegeleks ja töötaks. Väga oluline

on, et valmisolek oleks kõigil, mitte ainult juhatuse tasandil," rääkis Melter.

Tema sõnul võiks lisakoormust leevendada see, et nüüd tohib esimesed 20 töötajat palgata ühe kuu asemel kahe kuu jooksul.

Üldiselt leiab Melter, et sellisest meetmest on töökohtade loomisel abi ja tema sõnul on nii mõnelgi tehasejuhil mõttes seda võimalust kasutada. "Muidugi on 20 inimest korraga natuke liiast. Aga see sõelub võib-olla välja asja tõsiselt võtvad ettevõtted nendest, kellel on lihtsalt sportlik huvi."

"Kas meede lahendab kõik Ida-Virumaa töötuse probleemid? Kindlasti mitte," tõdes tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski ja lisas, et kui Ida-Virumaal on umbes 6000 töötut, ei ole toetuse abil loodetava 800 töökohta loomine kindlasti piisav.

Ka töötukassa Ida-Virumaa osakonna juhataja Anneki Teelahk tõdes, et vaid töökohtade loomise toetusest ei piisa. "Töökohtade loomise toetus on kindlasti hea meede, aga see ei ole superlahendus."

Teelahki sõnul on Ida-Virumaal tööjõuga kolm probleemi: vähene eesti keele oskus, vananenud haridus ja vähene mobiilsus. Seetõttu on lisaks töökohtade loomise toetusele töötukassal Ida-Virumaal abiks ka eesti keele õpe ja tasemeõpe. Mobiilsuse probleem on Teelahki hinnangul juba lahemas. "Viis aastat tagasi ei tahetud meil isegi näiteks Sillamäelt Narva ega Jõhvi töö-

Ossinovski: turu solkimise kartus ei osutunud tõeks

Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski sõnul on Ida-Virumaa töökohtade loomise toetus end juba õigustanud.

Ossinovski sõnul teeb eriti rõõmu see, et kui alguses peeti riskiks, et toetus võib turgu solkida, maandati see nõudmisega, et palkama peab vähemalt 20 töötut.

Toetus on end tema sõnul õigustanud, sest töökohti on loonud ettevõtted, kes ei näe

oma turuna vaid kohalikku maakonda, vaid ka ülejäänud Eestit ja teisi riike. Samuti on need ettevõtted realselt enda tootmist laiendanud.

Uute töökohtade loomine läks uimaselt käima

Ossinovski tõdes, et selle toetuse abil on uued töökohtad tekkinud aeglasemas tempos, kui algselt loodeti. Huvitatud ettevõtted jäid oma tootmise laiendamise või mujalt Ida-Virumaa-

le toomisega natuke toppama. "Kui me juba eelmisel aastal eeldasime, et toetuse abil luuakse üle 200 uut töökohta, siis tegelikult oli see natuke üle 150. See on ka põhjus, miks valitsus otsustas selle programmi kestust pikendada 2018. aasta lõpuni," ütles Ossinovski.

Tema sõnul on enamik töökohtade loomisi lükkunud ettevõtetel selsse aastasse.

Lisaks programmi pikemisele leevendati nõuet, et 20 töötajat peab palkama ühe kuu jooksul. Nüüd on selleks aega kaks kuud.

Tulud-kulud juba enam-vähem tasa

Vaatamata oodatust aeglasemale algusele usub minister, et meede on end õigustanud. "Juba täna näitab selline salvrätid ääre peal tehtud kiiranalüüs,

et me oleme selle kuludega vähemasti tasa. Aga pikemas vaates kindlasti kasumis piirkonnas jaoks."

Töötukassa Ida-Virumaa osakonna juhataja Anneki Teelahk rääkis, et vahepeal oli tööandjate meelsus vaikselt ka sisekaitseakadeemia Narva kolimise arutelu pärast.

"See päädis sellega, et oli väga palju emotsiooni sel teemal, et Ida-Virumaa on üks häda-

org," ütles ta. Teelahki sõnul ütlesid ka tööandjad, et nüüd sisekaitseakadeemiaga seoses kuulsid nad, et Ida-Virumaal ei ole tarku inimesi ja on narkomaanid.

"Aeg-ajalt ikka keegi küsib meilt, kas ikka seal Ida-Virumaal on õudne ja kui õudne seal on. Tegelikult on meil kõik hästi, ei ole õudne," ütles Teelahk. Tema sõnul on õnneks need emotsioonid lahtunud.

STATISTIKA

Ida-Virumaal töötuid sama palju kui enne töökohtade loomise toetust

töötute arv Ida-Virumaa suuremates linnades

ALLIKAS: TÖÖTUKASSA

TASUB TEADA

Ida-Virumaal sai möödunud aastal töökohtade loomise toetusega tööle 151 inimest

Neile osutatud koolitused ja muud teenused jagunesid järgmiselt

Tasemeõppele suundus 124 inimest.

Tööturukoolitust sai 181 inimest.

Eesti keele koolitusele läks nii töötuid kui töötavaid inimesi 61.

Tööpraktikale läks 41 inimest.

Võlanõustamist tuli osutada 3 inimesele.

Mobiilsustoetust sai 14 inimest.

Psühholoogilist nõustamist sai 7 inimest.

ALLIKAS: TÖÖTUKASSA

PANE TÄHELE

Kes tahavad veel toetuse abil Ida-Virumaal töötajaid palgata?

Narva tööstuspark Metallitööstus Shroma otsib umbes 100 keevitajat.

S.H.A.R.K. Animationem Studio OÜ (3D-animaatorid, animaklippide tootmine) plaanib alates maikuust võtta töökoha loomise toetusega tööle 20 inimest.

Raund Ehitus plaanib juulis tööle võtta üle 40 inimese 3 kuu jooksul.

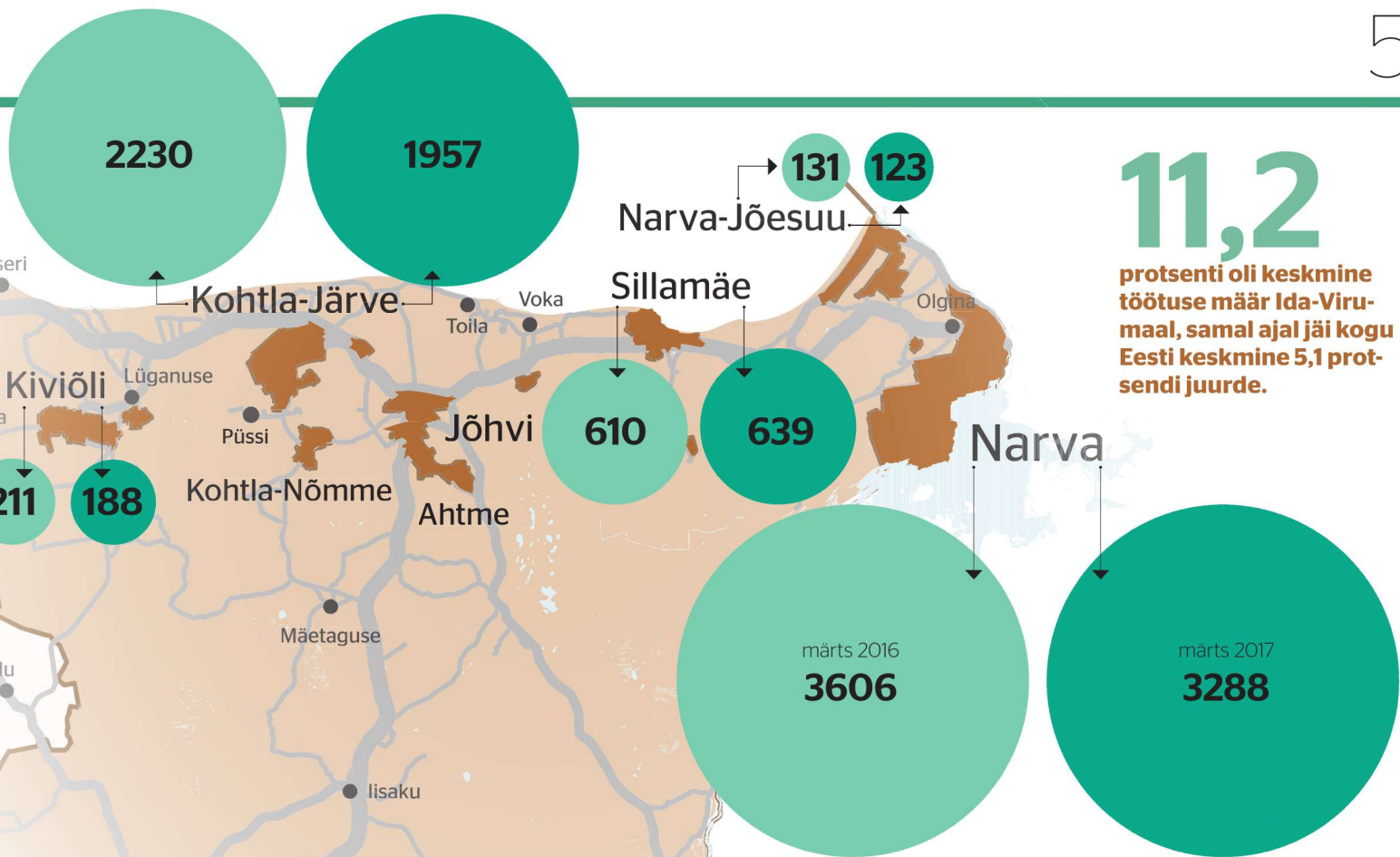
AS Balti Uniform (õmbelus) ja **Osaühing Kwintex** (õmbelus) plaanivad juulis tööle võtta umbes 50 inimest.

AS Balti Uniform (õmbelus) ja **Osaühing Kwintex** (õmbelus) plaanivad juulis tööle võtta umbes 50 inimest.

ALLIKAS: TÖÖTUKASSA

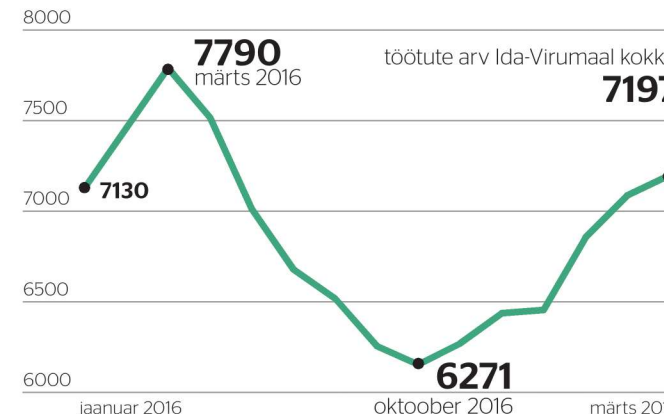
Tegelikult töötus kasvab kõikides maakondades tänu töövõimereformile, see ei ole seotud suuremate koondamistega.

selgitas Ida-Virumaa osakonna juhataja Anneki Teelahk, miks on maakonnas töötuid taas ligi 7200, kuigi näiteks septembris oli see arv tuhande võrra väiksem

11,2

protsenti oli keskmine töötuse määr Ida-Virumaal, samal ajal jäi kogu Eesti keskmine 5,1 protsendi juurde.

le minna, kuigi mõlemale poole on 25 kilomeetrit ja bussid käivad iga tund.”

Teelahk tõdes, et kahaneb on ka töötute trots eesti keele õppe vastu. Tema sõnul on Ida-Virumaa tööturg kardinaalselt muutunud: umbes 900 pakutavast töökohast on vaid vaid 160 sellised, kus saab tööle asuda ilma algtaseme keeleoskuseta. “Paar aastat tagasi ei olnud meie kliendid väga motiveeritud eesti keelt õppima, aga inimesed ise näevad, et neid töökohti jääb vähemaks, kuhu ilma keeleoskuseta saab,” ütles Teelahk.

Vananenud hariduse probleemiga hakatakse tegelema terves Eestis, kui mais algab töötuse ennetamise programm. Ida-Virumaal on sellega aga algus tehtud. “Viimased koondamised näitasid, et inimene töötas Nitroferdis 25 aastat, kunagi 1976. aastal lõpetas tehnikumi. Õppis midagi, aga seda haridust enam vaja ei lähe. Juurde ei ole midagi õppinud,” tõi Teelahk näiteks.

Ossinovski sõnul on tasemeõppe programmi katsetamine Ida-Virumaal läinud üle ootuste hästi. “Need inimesed, kes sealt koondati, ei läinud töötukassa lühikoolitustele, vaid tõepoolest läksid omandama põhimõtteliselt uut eriala. Ja õppima mindi väga erinevatele erialadele,” ütles Ossinovski. Töötuid läks näiteks Tallinna Teravishoiukõrgkooli Kohtla-Järve kolledžisse meditsiini õppima ja mindi ka erinevatele erialadele kutsekooli.

Teelahki kinnitusele kuuluvad nad iga päev edulugusid. “Aga loomulikult, see on päris suur hulk töötuid, kes Ida-Virumaal elab. See võtab aega.”

Toetus võib laieneda ka mujale

Teelahk usub, et toetusprogrammi pikendamise ja tingimuste leevendamine võiks anda tuntuvalt paremaid tulemusi, sest töökohtade loomine ei käi nii kiiresti. Samuti ei pruugi töötukassa jõuda töötuid nii kiiresti välja õpetada, et neid saaks ühe kuu jooksul palgata korraga 20. “Tegelikult olid ettepanekud tööandjate probleemidest välja kasvanud. Need ei ole kuskilt laest võetud.”

Ida-Virumaa pluss on Teelahki sõnul see, et seal on palju oskustöölisi, teistes piirkondades on sellega suur probleem. “Kui neil ei ole keeleoskust, saame sellega ju aidata,” tõi ta välja maakonna eelise teiste ees.

Kui toetuse maksmine pärast 2018. aastat lõpeb, analüüsivad töötukassa ja sotsiaalministeerium Ossinovski sõnul, mida oleks veel võimalik teha. “On küsimus, kas seda tüüpi toetusprogrammi võiks laiendada ka teistele piirkondadele, kus tööpuudus on keskmisest suurem. Näiteks on juttu olnud Kagu-Eestist, eeskätt Valgamaast,” ütles ta. “Jätkuvalt on Ida-Virumaa tööpuudus 10% lähedal Eesti keskmise 4,5% kõrval, nii et tähelepanu ja tuge on kahtlemata vaja ka edaspidi.”

Eriilmelised töökohad

Ida-Virumaal on töötuse vähendamiseks loodud toetusega seni palganud töötuid kuus ettevõtet.

Esimesena sõlmis töötukassa juulis lepingu MTÜga Sotsiaalse Kohanemise Tugikeskus, kus valmistatakse puidust mänguasju. Tööandja on loonud 117 töökohta.

Septembris lisandus kaks Narva õmblusettevõtet: JunEst ja Palladaplus, kuhu värva-

ti õmblejaid, pakkijaid, sanitaartehnika lukkseppi, projektijuhte, tehnolooge – kokku 72 töökohta.

Audiotekstide töötulusega tegelev ettevõtte MTÜ Voice võttis tööle 21 inimest, kes loevad stuudios sisse audioraamatuid ja kasutusjuhendeid.

Mööblikomponente ja mööblit tootev ettevõtte TNC Components palkas novembris töötajaid 20 kohale: müügi-

assistendi, mööbli monteeriija, pingitöölise-operaatori, lukksepa, laotöölise, töstukijuhit ja abitöölise ametisse.

Töörõivaste tootmisega tegelevasse ettevõttesse Katrameks on tööle asunud 23 inimest õmbleja ja kontrolööri ametisse.

“Oma huvist on teada andnud üle kümne ettevõtte ja huvilisi tuleb pidevalt juurde,” ütles töötukassa tööandjate teenuste peaspetsialist Karin Hage.

SINU TULEVIKU LOOMISE AEG

Manpower'i kliendiks on Türgi mittekoitud kangaste tootmisettevõtte Akinal, mis on Türgi üks juhtivaid oma valdkonna eksperte. Akinal avab uue tehase Tallinna külje all.

Kas Sa soovid olla tegev uue tehase käivitaja ja juhi rollis?

TEHASE JUHT

Peamised vastutusvaldkonnad

- Tehase tootmise, tehnika-, IT-, logistika-, kvaliteedi- ja inimressursi juhtimine.
- Igapäevase tootmisetsükli jälgimine, tagamaks planeeritud kogused, kvaliteedi, inventari, seadmete hoolduse ja õigeaegse kaupade transpordi.
- Kulude optimeerimine ja kvaliteedi hoidmine.
- Tootmisprotsessi efektiivsuse tagamine ja selleks vajalike tegevuste presenteerimine.
- Tööohutuse tagamine vastavalt seadusandlusele.
- Ettevõtte esindamine koostöös kolmandate osapooltega.
- Koostöö koordineerimine AKINAL Türgi ja AKINAL Eesti vahel.

Sinu oskused ja kogemused

- Töökogemus juhina, eelistatult tekstiilitööstuse valdkonnas.
- Tehniline kõrgharidus.
- Ärijuhtimise printsiipide tundmine.
- Head suhtlemis- ja läbirääkimisoskused.
- Varasem edukas meeskonna juhtimise kogemus.
- Liidri omadustega, lahendustele orienteeritud.
- Väga hea arvutikasutamisoskus, ERP süsteemide tundmine (eelistatult MD AXAPTA).
- Eesti ja inglise keele oskus (kõnes ja kirjas).

Pakume Sulle väljakutset käivitada ja juhtida uut ning modernset tehast Tallinna lähistel. Sul on võimalus töötada rahvusvahelises ettevõttes, kes on olnud üle 17 aasta oma valdkonna ekspert.

Kui tundsid end ära, siis palun saada ingliskeelne CV ja motivatsioonikirj kandideeri@manpower.ee hiljemalt **20.04.2017**.

Lisainfo Manpower HR Partnerilt, telefonil 630 6565. Jälgi meid [f](#) [i](#) [t](#)

Whether you're just entering the workforce or have decided on a career change, it's your time to win in the world of work – and Manpower can help. We've been a world leader in employment services for more than 68 years. We work to give you choices that suit your work style and fit your lifestyle. We arm you with everything you need to get a great job – and to succeed. It's time to explore the possibilities with Manpower.

www.manpower.ee

TÖÖJÕUMAKSUD

Suurim käive osutus maksuvõlaks

Suurima käibega ettevõtte on tegelikult kaelas hoopis hiiglaslik maksuvõlg.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

Maksuameti eile avaldatud tasutud maksude nimekirja järgi oli selle aasta esimeses kvartalis suurim käive – 1,2 miljardit eurot – ettevõtte Personal2go OÜ. Paraku on maksuameti hinnangul tegu valeandmetega, kuna tegelikult on sel ettevõtte kaelas hoopiski 1,2 miljardi suurune maksuvõlg, mitte käive.

Tegu on Valga ettevõtja Raivo Paala firmaga, kes on aastaid maksuameti huviorbiidis. Maksuamet selgitas, et hiiglasliku maksuvõlaga ettevõtte on nende nimekirja kopsaka käibega sattunud vaid seetõttu, et ettevõtte on ise neile sellised numbrid esitanud. Nimelt pole maksuameti pressiesindaja Mailin Aasmäe sõnul põhjust eeldada, et esitatakse valeandmeid, mistõttu koosnebki tabel numbrist, mida ettevõtte ise deklaratsioonides kirjutavad.

Tegelik suurim käive mitu korda väiksem

Personal2go juhtum näitab, et avaldatud andmetes võib leiduda veelgi ettevõtteid, kelle käive või tasutud maksud ei vasta tegelikkusele. Ka maksuamet tõdes, et valeandmeid tabelis välistada ei saa.

Maksuamet hakkas avaldama ettevõtete tasutud maksu kvartali kaupa 2015. aastal. Eilsest avaldatakse tasutud maksude kõrval ka ettevõtete käive ja töötajate arv.

Tegelik suurima käibega ettevõtte oli aasta esimeses kvartalis tööstusettevõtte Ericsson Eesti. Ettevõtte käive oli ligi 343 miljonit eurot, riiklikke makse tasuti ligi 3,2 miljonit eurot. Ericsson Eestis on 1558 töötajat ning töötajumakse tasuti esimeses kvartalis 3,1 miljoni eurot ehk lõviosa kõikidest tasutud maksudest.

Suurimad töötajumaksud on peamiselt riigile kuuluvad äriühingud ja sihtasutused. Erasektorist oli suurim töötajumaksu ja Swedbank, kes tasus makse 6,5 miljonit eurot. Töötajaid oli ettevõttes 2138.

Personal2go tegeleb renditööstusega ning remondib masinaid ja seadmeid. Varem kandis ettevõtte nime OÜ RR Motosport, mis

▲ Raivo Paala firma Personal2go ise teatas oma esimese kvartali käibeks üle miljardi euro. FOTO: KAADER TALLINNA TV SAATEST "MÖTLEME TAAS"

EDETABEL

Suurima töötajumaksu maksjad

nimi	liik	töötajumaksud ja maksed, I kv	töötajate arv
Sotsiaalkindlustusamet	riigiasutus	40 088 464,80	559
Eesti Töötukassa	riigiasutus	17 824 660,93	755
Siseministeerium	riigiasutus	12 041 994,30	8 272
Kaitseväge	riigiasutus	10 643 819,24	
Tartu Ülikooli Kliinikum	sihtasutus	8 908 774,93	4 237
Eesti Haigekassa	riigiasutus	8 204 260,22	257
Põhja-Eesti	sihtasutus	8 094 199,15	3 876
Regionaalhaigla	sihtasutus	8 094 199,15	3 876
Tartu Ülikool	riigiasutus	7 926 164,98	4 551
Swedbank AS	äriühing	6 534 745,03	2 138
Tartu Linnavalitsus	riigiasutus	6 248 852,45	327
Telia Eesti AS	äriühing	5 575 528,54	1 797
Enefit Kaevandused AS	äriühing	5 210 035,40	2 328
Tallinna Tehnikaülikool	riigiasutus	4 877 223,83	2 139
Ida-Tallinna Keskhaigla	äriühing	4 872 080,90	2 344
Rahandusministeerium	riigiasutus	4 608 404,57	404
Maxima Eesti OÜ	äriühing	4 554 378,83	3 881
SEB Pank, AS	äriühing	4 167 648,28	1 021
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium	riigiasutus	4 048 699,94	273
Sotsiaalministeerium	riigiasutus	3 918 962,33	263
Politsei- ja piirivalveamet	riigiasutus	3 756 702,27	

ALLIKAS: MAKSUAMET

asutati 2009. aastal. Paala sai ainuomanikuks 2015. aastal. Varem oli ettevõtte üheks omanikuks turvaettevõtja Jaanus Kukebal, kes on maksukuritegude tõttu samuti maksuameti huviorbiidis olnud.

Paala: hoopis riik on võlg

Personal2go hiiglasliku maksuvõla kohta on Paala varem öelnud, et riik on hoopis temale selle summa võlg.

OÜ 2015. aasta majandusaruande järgi oli Personal2go OÜs üks töötaja ja käive 60 374 eurot. Maksuametile esitatud deklaratsiooni järgi oli 2017. aastal ettevõtte käive üle 1,2 miljardi euro ja töötajaid firmas 159, ent tegelikult on ettevõtte juba ainuüksi tasumata maksuvõla intresse kogunud ligi 58 miljonit eurot. Üle miljardi ulatuv võlg on ettevõttele üleval eelmise aasta suvest. Maksuametil ja prokuratuuril on olnud Paala esitatud valeandmetega muret juba üle kümne aasta. 2012. aastal mõiste-

ti Paalale aastane vanglakaristus, kuna tuli välja, et ta esitas kahe osahingu käibedeklaratsioonides 2003. aasta maksuhaldurile tahtlikult valeandmeid. Ühele ettevõttele tagastas maksuhaldur alusetult 0,4 miljonit krooni ja teisele ettevõttele 1,2 miljonit krooni, ülejäänud osas tagastusnõude täitmine peatati.

Eelmisel aastal kirjutas Äripäev ulatuslikust petuskeemist, milleks kasutati näilisi töötajurendi firmasid. Skeemi võtmeisik oli jällegi Raivo Paala. Maksuskeemis jäeti töötajõu rentimise varjus riigile tasumata töötajumaksud. Uurimise all on umbes 30 ettevõtet koosnevat aastaid toimunud skeem, millega tekitati tippajal kahju suurusjärgus 2 miljonit eurot aastas.

LOE VEEBIST

"Suurim käive osutus maksuvõlaks"

Käibe edetabel suuremas ulatuses

www.aripaev.ee

Äripäeva Infopank

www.infopank.ee

Ericsson Eesti AS

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi	Seotud isikud	Võlgniku nimi	Seotud isikud
W WELD OÜ	Marko Visnapuu	Ermet OÜ	Janno Eres
WebSpot OÜ	Asko Nõmm, Kenn Oliver Lend, Kuno Kompus	Eurogoods OÜ	Alexander Stadnik, Dmitri Kuznetsov
ABK Konstruksioonid OÜ	Gerli Griffel	Fransermax OÜ	Einar Kuuse
Alphabaltic Media OÜ (www.alphabaltic.ee)	Märtiņš Kozlovskis	GT4U EESTI OÜ	Tiit Kurvits
Amarantest AS	Sergei Balandin	Intohimo OÜ	Christer Saaliste
Araz Market OÜ	Gamdadil Veliyev	Kratt Resto OÜ	Maria Sepper
Asteek HM OÜ	Mait Kallas	Krimetsa OÜ	Kristjan Kivi
ATLANTO ARENDUS OÜ	Inno Joonas	M.K. Door OÜ (www.mkdoor.ee)	Margus Kiisküla
AVST-Kodulux AS	Raul Pint, endised juhatus liikmed Viktor Ivanov, Aleksei Danilin	Mari Lights OÜ	Tauri Mae
Cade Group OÜ	Denis Kalesnik	Medkoe OÜ	Tiia Andres, Kaido Andres
Carmelita Kaubandus OÜ	Siiri Visnapuu, Katrin Veldi, Scharlett Hansson	Must Hai OÜ	Andrei Reviakine
Dakin Kinnisvara OÜ	Jane Ailiste	Quatro Food OÜ http://www.chateau.ee/	Rainer Härm, Marika Pabstel
Dank Construction OÜ	Kaarel Otsstavel	Roots Resto OÜ	Maria Sepper, Reijo Mäll
Dot Holding OÜ	Kuno Kompus	Thaya Foorum OÜ	Kadri-Triin Truija
Easy Transfer OÜ	Eduard Obolenski, Oleg Saar, Jevgenij Samochvalov	Top HD OÜ	Igor Žukov, Sergey Zhukov
EBC Ehitus AS (www.ebcehitus.ee)	Ago Arge	Universal Industries OÜ (www.universal.ee)	Leonid Zelikman, Jüri Vellerand, Janika Sillat

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

Julianus
INKASSO

+372 681 4400, inkasso@julianus.ee

TAUST.EE

KÜBERTURVALISUS

Põhja-Korea häkkerid sihivad Eesti Panka

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Finantsasutusi ründavad Põhja-Koreaga seotud häkkerid on võtnud sihikule ka Eesti Panga ja ehkki olulisi ründeid pole siiani toimunud, on keskpang turvameetmeid tugevdanud.

"Oleme teadlikud, et Eesti Pank on koos teiste finantsasutustega mitmes levitatud nimekirjas kui küberrünnakute sihtmärk," ütles Eesti Panga pressiesindaja Ingrid Mitt.

Tõsiseid küberründeid Eesti Panga vastu ei ole seni siiski täheldatud. "Jälgime olukorda

ja oleme ohu vastu rakendanud turvameetmeid," rääkis ta.

IT-turbega tegelev firma Kaspersky avaldas eelmisel nädalal raportit, milles märgib, et Põhja-Korea sidemetega häkkerite rühmitus Lazarus on üha teravamalt sihikule võtnud finantsasutused. Rühmituse üks suurimaid sissetunge toimus 2016. aasta veebruaris, kui Lazarus varastas Bangladesh keskpankangalt kümneid miljoneid dollareid. CNN kirjutas eelmisel nädalal, et rühmitus on kaheksa aasta jooksul rünnanud vähemalt 18 riigi panku.

EDETABEL

Eesti kõige suurema käibega firmad

nimi	valdkond	1 kv käive, €	riiklikud maksud, €
Personal2go OÜ	Vahendus	1 200 209 729	0
Ericsson Eesti AS	Tööstus	342 929 915	3 182 376
Eesti Energia AS	Energeetika	311 376 288	14 820 197
Orlen Eesti OÜ	Kaubandus	214 942 936	16 169 736
Maxima Eesti OÜ	Kaubandus	147 857 505	15 264 559
Rimi Eesti Food AS	Kaubandus	127 761 666	9 904 239
Selver AS	Kaubandus	115 056 284	5 596 483
Telia Eesti AS	Info ja side	114 338 840	14 360 092
Toyota Baltic AS	Kaubandus	100 902 729	3 955 428
Graanul Invest, AS	Kaubandus	96 674 814	0
Tallink Grupp, AS	Logistika	90 683 919	3 145 171
Magnum Medical OÜ	Kaubandus	90 448 623	4 111 865
AS Eesti Gaas	Energeetika	86 700 589	7 222 191
Coop Eesti Keskühistu	Kaubandus	84 157 008	2 282 355
Neste Eesti AS	Kaubandus	82 066 057	36 881 592
Swedbank Liising AS	Pangandus	80 006 903	456 759
Elering AS	Energeetika	75 239 549	7 885 456
Olerex, AS	Kaubandus	70 899 214	2 573 296
Trafigura Pte Ltd	Büroohaldus	70 162 693	0
ABB AS	Tööstus	66 083 595	3 076 707
Circle K Eesti AS	Kaubandus	63 157 984	12 412 875
SEB Pank, AS	Pangandus	62 075 759	4 384 758
Nordea Bank			
AB Eesti filiaal	Pangandus	61 593 278	7 879 939
Litasco SA		61 582 569	0
Prisma Peremarket, AS	Kaubandus	57 653 838	3 276 572
Baltic Agro, AS	Kaubandus	56 775 032	1 165 622
Manoir Energy OÜ	Kaubandus	55 170 328	24 756
Jetoil AS	Kaubandus	55 007 084	3 137 556
Viru Keemia Grupp AS	Tööstus	53 918 191	136 431
Stora Enso Eesti AS	Tööstus	50 354 959	1 452 462
Sanitex OÜ	Kaubandus	48 604 093	17 634 467
ABB Oy	Tööstus	47 007 698	0
Tamro Eesti OÜ	Kaubandus	46 120 770	1 995 755
AS HKScan Estonia	Tööstus	45 467 021	2 791 444
OÜ Utilitas	Energeetika	43 929 633	3 127 607
Sandmani Grupi AS	Kaubandus	42 109 276	4 686 592
Auto 100 AS	Kaubandus	37 821 223	3 086 178
Enics Eesti AS	Tööstus	36 089 053	223 819
BLRT Grupp AS	Kinnisvara	35 879 642	0
Alexela Oil AS	Kaubandus	35 563 213	0
Elisa Eesti AS	Info ja side	35 412 414	4 580 576
Merko Ehitus Eesti AS	Ehitus	35 157 692	3 089 662
TS Laevad OÜ	Logistika	33 852 310	0
Cronimet Nordic OÜ	Jäätmed	33 281 237	132 322
Scania Eesti AS	Kaubandus	33 218 783	3 130 398
Silberauto, AS	Kaubandus	33 081 580	2 446 057
Liviko AS	Tööstus	32 088 307	17 635 407
Nordecon AS	Ehitus	31 885 845	1 463 147
Tradnico OÜ	Kaubandus	30 128 702	0
Valio Eesti AS	Tööstus	30 101 765	929 226
Kaubamaja AS	Kaubandus	29 800 393	2 742 449
Lenz International AG			
Eesti Filiaal	Kaubandus	29 789 353	0
Wendre AS	Tööstus	29 556 374	1 927 852
Ensto Ensek AS	Tööstus	29 345 378	337 713
OG Elektra AS	Kaubandus	28 995 014	1 470 907
Philip Morris Eesti OÜ	Kaubandus	28 660 479	26 947 188
Eurochem Agro GmbH		28 336 399	0
DNB Pank AS	Pangandus	28 202 411	589 369
Volvo Estonia OÜ	Kaubandus	27 528 201	2 365 638
Also Eesti OÜ	Kaubandus	27 509 911	2 636 714
Prike AS	Kaubandus	27 233 153	10 543 527
A. Le Coq AS	Tööstus	27 117 934	9 004 465
Tele2 Eesti AS	Info ja side	27 089 828	3 129 254
Airbus Defence And			
Space Oy		26 015 291	0
KIA Auto AS	Kaubandus	25 563 525	1 150 033
Mecro AS	Kaubandus	24 872 530	1 460 330

STATISTIKA

Eesti kaupade eksport suurenes jõudsalt

Kaupade eksport kasvas veebruaris võrreldes eelmise aasta veebruariga 6% ja import 1%, teatas statistikaamet. Eesti päritolu kaupade väljaveedu suurenes veebruaris 9%, re-eksport jäi möödunud aasta tasemele.

2017. aasta veebruaris eksporditi Eestist kaupu jooksev- hindades 1 miljardi euro eest ning imporditi Eestisse 1,1 miljardi euro eest. Kaubavahetuse puudujääk vähenes aastaga. Kaupade ekspordi peamised

sihtriigid olid veebruaris Soome, Rootsi ja Läti. Eksport kasvas enim Hollandisse, Venemaale ja Hiinasse.

Eesti päritolu kaupade osatähtsus moodustas veebruaris 75% kogu ekspordist. Eesti päritolu kaupade ekspordi kasvu mõjutas enim mineraalsete toodete (sh põlevkivikütteõli), mehhaaniliste masinate (sh puudutöötlemise, pakendamise seadmed) ning puudu ja puittoodete väljaveo suurenemine.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Tesla hinnasiht eriti kõrgel

Piper Jaffray analüütikud otsustasid Tesla hinnasihi tõsta 223 dollari tasemelt 368 dollarile. Piperi määratud hinnasiht on suurtest uuringufirmadest konkurentsilt kõrgeim. Piperi analüütikud kirjutasid, et Teslal on klientide ja investorite üle suur mõju. Kuigi Piper prognoosib, et Tesla aktsia võib tulevikus olla üpriski liikuv ning nii langeda kui ka tõusta, on üldine meelsus siiski positiivne.

Twitteri rajaja müüb aktsiaid

Twitteri kaasrajaja Evan Williams teatas Wall Street Journali andmetel, et plaanib järgmise aasta jooksul loobuda kuni kolmandikust oma aktsiatest.

Praegu on Williams 6protsendise osalusega suurim Twitteri osanik. Williams ütles, et müümisotsus on seotud isiklike põhjustega.

AUTOSPIRITIST TIPPARUSTUSES SUBARU OUTBACK SUMMIT ERIHINNAGA

VEEL VIIMASED AUTOD SAADAVAL, HINNAVÕIT KUNI 4800 € JA TEIE VANA AUTO OSTAME TAGASI

Ülirikkalik standardvarustus:

- automaatkast
- sümmeetriline nelikvedu
- EyeSight juhiabisüsteem koos automaatpidurduse ja kohanduva kiirushoidikuga
- nahkistmed
- istmemäludega elektriline juhiiste
- elektriliselt reguleeritav kõrvaliste
- elektrilise ajamiga tagaluuk
- elektriliselt reguleeritav katuseluuk
- Smart Key nupust käivitus
- LED esilaternad
- puutekraaniga navigatsioonisüsteem
- Harman/Kardon premium helisüsteem
- "Piano black" ilulüüstud salongis
- roostevabad lävepakukatted
- tagumised toonitud klaasid
- parkimiskaamera
- vihmaandurid
- 18" kergmetallveljed
- metallikvärv
- 3 aastat tasuta hooldust

autospirit

Ehitajate tee 122, Tallinn
tel 659 9499
tallinn@autospirit.ee
www.autospirit.ee

Kütusekulu 6,1-7,0 l/100 km, CO₂ heitmed 159-161 g/km.

3 AASTAT TASUTA HOOLDUST

SUBARU

Confidence in Motion

BÖRSIFIRMA

Tallinna Kaubamaja laieneb hoogsalt

Tallinna Kaubamaja gruppi kuuluv Selver avab sel aastal viis uut kauplust.

Praegu käib Laagri Selveri ehitus ning sel aastal peaks kerkima veel neli uut Selverit.

"Meil on tänava plaanis avada mitu uut kauplust. Kevadel avatakse Tähesaju ja Balti Jaama Turu Selver. Sellele järgneb juunis Ülemistes Technopolises asuva Sepapaja Selveri avamine ning sügisel plaanime avada Selveri Kristiines Kotka Tervisemajas," tutvustas Selveri juhataja Kristi Lomp ERRile antud intervjuus ettevõtte plaane.

Samas ennustas Lomp, et tõenäoliselt peab osa poode ka ukseid sulgema, kuna kauplemine käib seal, kus on inimesi. "Kuna kaubanduse jaoks on oluline asukoht ja piisav klientide arv, siis võidakse vanu rendilepinguid mitte pikendada ja rajatakse kauplused uutesse elumaja äripiirkondadesse. Vanadel kaubanduskeskustel on kindlasti raskem pindadele kauplejaid leida," kommenteeris ta.

Selveri ketti kuulub üle Eesti 47 kauplust, nendest 40 supermarketit ja 7 hüpemarketit.

ÄRIPÄEV.EE

INTERVJUU

“Eestlased pole aeglased, nad lihtsalt pole vargad”

Eestis äri ajav Alex Rainard lükkab ümber vana nalja, et eestlased on aeglased. “Nad lihtsalt pole vargad ja petised. Ma võtan eestlasi hea meelega tööle,” kinnitas ta.

JAROSLAV TAVGEN
jaroslav.tavgen@aripaev.ee

Деловые
Ведомости

Suurema osa rahast paigutasime ladude alla, tänu millele kujunes meil Euroopa suurim sortiment.

Suurim - kui palju seda on? Üle kahe tuhande pidurisadula. Seda on väga palju, niisugust kogust ei ole praegu enam ühelgi Euroopa tootjal või tarnijal.

Tähendab, te hoolitsesite selle eest, et teie laos oleks absoluutselt kõik olemas? Jah. Ja me arendasime logistikat. Toon näite. Kui auto seisab sellepärast, et tal ei tööta pidurisadul, on see halb. Kuid veelgi halvem on, kui mittetöötava pidurisadulaga auto sõidab. See on ju tõeline tapja. Sellepärast on nii, et kui klient helistab meile kas või Lätist, Leedust või Rootsist, on keskmine tarneaeg üks päev.

Kuidas te sellise tähtaja tagate? Kui tellimus tuleb riigist, mis on meile lähedal, näiteks Soomest, käib kõik lihtsalt: laadime oma väikesele veoautole umbes 50 pidurisadulat, saadame kohale, korjame vanad kokku. Aga kui tellija on kaugemal, näiteks Lääne-Euroopas, kindlustame lühikesed tarneajad logistikafirmadega kokku leppides. Oleme valinud parimad, kaubelnud välja soodsad tingimused.

Miks peaks laos olema 2000 pidurisadulat?

Moskva ettevõtja Alex Rainard sõitis ühel ilusal päeval ära Kanadasse. Elanud seal 12 aastat, otsustas ta kolida Šveitsi, kus nägi paremaid äri võimalusi ja soodsamat maksumüsteemi. Siis sidus saatus teda Eestiga. Nüüd veedab Rainard palju aega Eestis, tegeldes äri mitmes valdkonnas – ehitus, kinnisvara, meditsiiniteenused.

Delovõje Vedomosti rääkis ettevõtjaga sellest, kuidas ta korraldab veoautode pidurisadulate müügiäri terves Euroopas.

Millest te alustasite? Mul tekkis 2014. aasta lõpus äriidee: müüa veoautode taastatud pidurisüsteeme. Nii sündis firma Truck Center, seejärel Truck Center International. Idee on selles, et meie taastatud pidurisadulad on uutest 40–50% odavamad.

Mille arvel selline kokkuvõtte tuleb? Töötasime välja terve tootmistsükli, mille lõikes andis siin-seal kokku hoida. Kui alustasime, olime väga pisike firma ja nii oli kerge suunda muuta vastavalt sellele, mida turg vajab. Meie eelis oli starditingimused: investeerisin sellesse ettevõttesse üle miljoni euro.

▲ **Truck Center Internationali kaasomanik Alex Rainard ja ettevõtte juhatuse liige Denis Jermakov taastatud pidurisadulaga Tallinna laos.**

FOTO: ANDRES HAABU

Selleks, et autod tooksid raha sisse, peavad need olema pidevalt käigus. Inimesed võtavad laenu ja võivad selle tasa teenida ainult siis, kui transpordivahend kogu aeg töötab. Kui pidurisüsteem üles ütleb, jääb masin seisma. Ettevõtte omanikud ei saa endale lubada nädala või kahe pikkust ootamist (mõnel juhul võib kuluda lausa kuu), kuni teisest firmast tuuakse uus pidurisüsteem. Aga meil on kõik laos olemas. Me oleme ju ostnud vanu pidurisadulaid Hollandist, Inglismaalt, Eestist, Soomest, Lätist, Leedust, isegi Venemaalt.

Ostate vanu pidurisadulaid. Mida te nendega edasi teete? Lammutame oma töökojas laiali. Analüüsime, mis neil viga on. Siis restaureerime, puhastame liivapritsi, värvi, taastame kõik, mis on katki.

Kui ökoloogiline selline tegevus on? Üks meie suurtest väärtustest seisnebki selles, et me kaitseme loodust! Selleks, et valmistada uut pidurisadulat (aga mitte taastada va-

na), tuleb kaevata maaki, põletada sütt, saata õhku n kogus CO₂. Kui me võtame sadulad laost, hoiame ära nende ümbersulutamise või põletamise, mis saastab atmosfääri.

Kas siis, kui te turule tulite (2014. aasta lõpus), keegi sellega Eestis juba tegeles? Jah.

Miks te siis otsustasite, et teie jaoks on siin veel kohta? Ma ei tahaks oma saba kergitada, kuid me osutasime kokkuvõttes lihtsalt paremaks. Kvaliteet, teenindus ja garantiid on paremad, omahind madalam. Kolme aasta jooksul ei ole olnud ainsatki tagastamist. Saavutasime selle, et meie firma kaatab 80% Eesti turust. Nende kolme aastaga on Truck Center Internationali müük suurenenud 20% kuus. Ühe aastaga kasvamine 200%. Praegu on meie kuu kasum 100 000 euro ringis. Seejuures oleme säilitanud konkurentidega head suhted. Neil ei ole enam kasulik toota samu tooteid mis meie, sellepärast on neist saanud meie edasimüüjad. Nad ostavad meie tooteid ja müüvad neid

EPOPÕRANDAKATTED vastavalt põrandale esitatud nõudmistele ja koormustele, muudavad elu- ja töökeskkonna kvaliteetseks!

EPOX

Epopõrand katab hästi ja kestab kaua!

- Epopõrandate **professionaalsed paigaldusmeistrid aastast 1990**
- Epopõrandate **asjatundjad – materjalitootja teadmised ja paigaldamise kogemused**
- **Erinõuetele** vastavate põrandate paigaldamise oskused
- **Superfloor** - lihvitud ja poleeritud betoonpõrandad

EPOX OÜ Peterburi tee 73, Tallinn | Tel: +372 505 2200 | info@epox.ee | www.epox.ee

PANGANDUS

Deutsche saatis Läti pangad pikalt

PILLE IVASK
kaasautor

Läti uudisteagentuur LETA kirjutab, et Deutsche Bank on otsustanud peatada korrespondentpanganduse lepingud Läti pankadega.

Deutsche Banki otsus tähendab, et Läti pankade klientidel kaob võimalus teha ja vastu võtta makseid USA dollarites. Juba eelmisel aastal tõmbas Deutsche Bank Lätis tegevust kokku ning lõpetas koostöö mitme Läti pangaga. Nüüd on Saksamaa suurim pank otsustanud koostöö täielikult peatada.

Läti kommertsbankade assotsiatsioon teatas LETA-le, et Läti pankade tegevus sellest ei muutu. Läti SEB Banka juht Ieva Tetere märkis, et Deutsche Banki säära otsust saab mõista mitmeti. Ühelt poolt annab see hinnangu Läti pangandussektorile tervikuna, samuti selle jätkusuutlikkusele ning sobi-

vusele pangandussektori üldistandarditega. “Viimaste aastate sündmused on Läti mainet kahjustanud,” tõdes Tetere.

Samas märkis ta, et Deutsche Banki otsus lõpetada ära USA dollari maksete vahendamine näitab pigem seda, et Deutsche Banki äristrateegia muutub. Citadele panga pressiesindaja Baiba Abelniece ütles, et kuna koostööpartnereid on mitu, siis otsus neid eriti ei mõjuta. Abelniece sõnul tehakse USA dollarites väga vähe tehinguid.

LHV kogemus

LHV kommunikatsioonijuht Preet Rum tõdes, et uudis Deutsche Banki otsusest lõpetada koostöö Läti pankadega ei ole üllatav. “Kogu meie regiooni mõjutab selline sõnum negatiivselt. Maailma suurtes finantskeskustes vaadeldakse Baltikumiga pigem ühe regioonina,” ütles Rum.

Mullu suvel rääkis LHV jaepanganduse juht Andres Kitter, et kuigi Eestis on väga hästi toimiv pangandussüsteem ja rahapesu riskihinnang on madal, siis mitmel Läti pangal on rahapesuga tõsiseid probleeme ja paraku kiputakse endiselt Baltimaid ühe regioonina käsitlema. “Seetõttu kannatavad Eesti ja Eesti pangandus Läti probleemide pärast,” ütles Kitter.

Rum märkis, et korrespondentpanganduse turul on olukord keeruline, eriti dollari maksete vahendamise osas. “Teiste valuutade osas on meil õnnestunud leida uusi korrespondentsuhteid,” lisas ta.

SEBi kommunikatsioonijuht Evelin Allas märkis, et neid Deutsche Banki otsus ei mõjuta. “SEB kasutab mitme korrespondentpanga teenuseid, seega on meie kliendil hoitud ka siis, kui korrespondentpanga nimekirja peaks muutuma.”

late alal ei ole, kuid selles uues valdkonnas on kõik teisiti.

Mida teil tuli läbi teha, et saada Eestis monopolistiks? Selleks, et jõuda kolme aastaga sinna, kus me praegu oleme, tuli teha tohutult vigu, kulutada palju raha ja närve.

Rääkige oma vigadest. Olen finantsist-ökonomist ja armastan äri. Mehaanikast olen seejuures kaugel. Olen kaugel ka Eestist, kuna elan Šveitsis. Ma ise olen pärit Venemaalt, elasin 12 aastat Kanadas, siis kolisin Šveitsi. Seal aga sain tuttavaks tüdrukuga, kes oli tulnud Tallinnast sugulastele külla. Nagu öeldakse, koos kõige sellest tulevaga... Muide, Eesti on imeilus maa. Võtan teie valitsuse ees mütsi maha. Inimeste jaoks on kõik väga hästi korraldatud. Maksud on suurepäraseid, äri on lihtne ajada, kõik on automatiseeritud, väga vähe bürokraatiat, pole korruptsiooni, kuritegevust.

NSV Liidus armastati naljatada, et eestlased on aeglased. Nad ei ole aeglased – nad lihtsalt ei ole vargad ja petised. Ma võtan eestlasi hea meelega tööle. Nad on selle poolest tuntud, et on kohusetundlikud ja korralikud. Isegi meie Peterburi esinduses töötavad eestlased. Hispaanias sama lugu: inime ne tuli Eestist sinna ja sai meie juures tööd.

Kui palju te teenisite Šveitsis ja kui palju loodate teenida Eestis? (Naerab) Mõnevõrra provokatiivne küsimus. Ütlen nii: selleks, et elada Tallinnas hästi (kui oled üks), piisab teenida kuus 2000 eurot. Šveitsis 20 korda rohkem.

20 korda?! Ega te liialdate? See on patuselt kallis maa. Aednik, kes niidab mu Zürichi aiast muru, saab 60 eurot tunnis. Koristaja umbes sama palju. Eestis võib palgata aedniku 5 euro eest tunnis, kui tal on kõrge kvalifikatsioon, siis 7 euro eest.

See kõik on suurepärane, aga pöördume siiski tagasi teie vigade juurde. Soetasime sisseade, mida meil vaja ei olnud. Ostsime väga kallilt vanu pidurisadulaid. Maksime ühe sadula eest 150–200 eurot, samas praegu maksame sama kauba eest 30. Eksisime logistikaga: saatsime pidurisadulaid esialgu DHLiga, mis on väga kallis. Siis leidsime võimaluse saata kaupa sama tähtaja ja kvaliteediga, kuid kümme korda odavamalt.

Mille arvel teil õnnestus pidurisadula hind niimoodi alla lasta? Saime tuntuks ja meid hakati usaldama. Maksame alati õigel ajal, teeme seda, mida lubame. Ja ostame suurtes kogustes. Kui sa tuled romulasse ja küsid kaht sadulat, öeldakse sulle “300 eurot. Võta.” Kui sa ütled “mul on vaja 500”, on ka hind teine.

“Aga kes sa selline oled?”

Veoaotode pidurisüsteeme taastava Truck Center Internationali müügist jääb Eestise umbes veerand, Euroopa turgudel tuli ennast firma omaniku Alex Rainardi sõnul aga kõigepealt tõestada.

Rainard räägib Euroopa turule minekust: “Oli väga raske. Kui sa helistad Soome firmasse, öeldakse sulle kohe: “Aga kes sa selline oled? Kust meie teame, et sinuga võib äri ajada ja et sul on head tooted?” Meie vastame: “Aga meie kliendiks on autobussifirma TAK ja meil on sertifikaadid.” Siis tekib toru teises otsas huvi. Siis võidakse helistada mõne meie kliendi juhtkonnale, et saada teada, milline on nende mulje.”

Saksamaa jaoks töötas selline käik: “Kui me helistasime Saksamaale ja ütlesime: “Oleme Eestist, võtsime roostes pidurisadula, tegime sellest uue,” visati lihtsalt toru hargile: “Nalja teete või?” Kui helistasime ja ütlesime: “Meie klientideks on Europart, SLP ja AutoCAD,” tekkis huvi. Peale selle jagasime oma tooteid tasuta: “Pane pidurisadul paika. Meeldib – maksad, ei meeldi – jäta endale kingituseks.” Ka see töötas.”

Kolmveerand toodangust läheb eksporti

Eesti turule jääb Truck Center Internationali toodetust Rainardi sõnul kuskil 25 protsenti. “Kõik ülejäänud on eksport. Müüme oma tooteid Iraani, kuigi esialgu veel väga väikeses mahus. Avastame praegu enda jaoks selle turu tänu iraanlastele, kes elab Eestis. Müüme veel SRÜ-maadesse ja kõikidesse Euroopa riikidesse,” räägib ta.

Rainardi sõnul asutasid nad algselt firma ainult Eesti turule mõeldes, kuid kui olid selle hõlvanud, otsustasid laiendada. Nüüd moodustab 90% nende klientuurist Euroopa. “Alustasime sellest, mis oli siinsamas: Lätist, Leedust. Edasi tulid Soome, Rootsi, Norra. Avasime filiaali Peterburis. Seejärel tulid Valgevene, Usbekistan, Ukraina, Kasahstan. Pärast seda avasime esinduse Hispaanias. Praegu töötame Saksamaa suunaga. Müüme ka Taani, Hollandisse, loetleb Rainard.

Küsimuse peale, mil määral tuleb teha koostööd Iraani ja Valgevene valitsustega, et neis riikides midagi müüa, ütleb Rainard, et nad ei tee mingit koostööd. “Meil on 21. sajand. Sa lähed lihtsalt riigi veebilehele, loed läbi nõudmised, millele firma peab vastama, teed ettepaneku,” kirjeldab ta.

Venemaa tollibarjäärid võivad Rainardi sõnul osutada probleemiks, kui müüa mingit kahese kasutusega kaupa. “Aga meie puhul – raud on raud. Võetakse kätte, vaadatakse, lastakse läbi.”

oma brändinimedega oma klientidele. See on muutunud peaaegu soodsamaks kui see, millega nad tegelesid varem.

Nii et teie miljoniinvesteering on end tasa teeninud? Mitte ainult tasa teeninud. Me kavatsime investeeringute mahtu isegi suurendada. Kolime uutesse suurtesse ruumidesse, inimestel on meie töökojas juba väga kitsaks läinud. Kuna oleme siin tõsiste kavatsustega ja jääme pikaks ajaks, otsustasime uued ruumid mitte üürida, vaid osta.

Kui palju need maksma lähevad? Kaalumisel on mitu võimalust. Kõige odavam variant on umbes miljon eurot. Ja lisaks kulutame osa kasumist sellele, et uurida turu ja hakata tootma ka muud peale pidurisadulate.

Mida? Ei ütle, sest konkurendid võtavad idee ära.

Teil ei ole ju Eestis konkurent! Pidurisadu-

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötlus

kaubaalused.com

Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

LÜHIDALT

Euroopa 1000 gaselli sekka jõudis üks Eesti firma

Suurbritannia väljaanne the Financial Times on reastanud 1000 Euroopa kõige kiirema kasvuga ettevõtet, mille seas on ka üks Eestit firma. Eestit esindab *online*-reklami platvorm Adcash 441. kohal. Käive on kasvanud 256%. 2014. aastal oli Adcash Äripäeva ettevõtete TOPis esikohal, järgmisel aastal 123. kohal, Adcash on olnud ka Eesti parimat palka maksvate ettevõtete seas.

Töötukassa kogus 42 miljonit

Töötukassa netovarade maht oli eelmise aasta lõpus 694,3 miljonit eurot. Eelmise aastatulem oli töötukassa teatel 42 miljonit eurot. Tööandjate kindlustusmaksetest laekus 55,7 miljonit ja hüvitistena maksis töötukassa koondamise ja tööandja maksejõuetuse sihtfondist välja 17,1 miljonit eurot. Kokku oli töötuskindlustuse kulu eelmisel aastal 75,9 miljonit eurot.

Barclaysi juht sattus uurimise alla

Barclaysi juht Jes Staley käskis välja uurida, kes kontoris teiste peale kaebab, mistõttu on nüüd ise uurimise all, vahendas MarketWatch. 2016. aasta juunis nõudis Staley panga infoturbemeeskonnalt, et need uuriks välja, kes töötajatest saatis panga juhtkonnale anonüümse kirja panga vanemtöötaja kohta. Vilepühajad on aga seadusega kaitstud ja neile jälle jõudmine pole lubatud.

Kaasaegsed lamekatused

- Lamekatuste ehitus
- Hüdroisolatsioonitööd
- Lamekatuste remont

OÜ Evari Ehitus
Riia 130, 51014 Tartu
Telefon: 738 0927
GSM: 506 0579
E-post: evari@evari.ee
www.evaree.ee

EVARI KATUSETÖÖD

Lõuna-Eesti juhtiv lamekatuste ehitaja

JUHTIMINE

Brexitit eestvedaja Nigel Farage esineb maikuus Pärnus

Tänavuse Pärnu Juhtimiskonverentsi üks esinejaid on Nigel Farage.

“Olen pidanud paaril korral vastama küsimusele, miks peaks huvitav olema kuulata “maailma juhtivat demagoogi” (ühe kliendi termin),” ütles Juhtimiskonverentsi programmi juht Toomas Tamsar. “Sellepärast, et ta on juhtiv. Sellepärast, et Nigel Farage on eelmise aasta üks kahest maailma suurüllatajast. Vabandust, Donald Trumpi me ei saanud Pärnusse. Maailm pole selline, nagu me tahaksime, ja valitseb viha nende vastu, kes on seda mõistnud ja küüniliselt ära kasutanud.”

“Ka inimestest, kelle tegevuse tulemused meile meeldida ei pruugi, on palju õppida. Õieti, mõnest neist on eriti palju õppi-

▲ Pärnu Juhtimiskonverentsi “Koostöö ja konkurents” üks kuulsamaid esinejaid on Nigel Farage, kelle ettekande teema on “Brexit – kuidas luua erakordne kampaania?”. FOTO: EPA

da. Ja sellepärast, et tegemist on suurepärase kõnemehega. Mina ootan seda kohtumist huviga,” ütles Tamsar.

Kas rahvast alahinnatakse?

Nigel Farage'i ettekande pealkiri on “Brexit – kuidas luua erakordne kampaania?”. Arutletakse Brexitit kui kampaania üle – kuidas õnnestus Farage'il panna Suurbritannia rahvas hääletama Euroopa Liidust välja astumise poolt.

Mis paneb inimesed liikuma ja mõjutab nende otsuseid? Kas lihtsalt inimeste hirmudele mängimine ja nende võimendamine? Kas poliitikut ja ärieliit alahindavad inimesi? Nendele küsimustele ootavad Nigel Farage'ilt vastuseid konverentsil osalejad.

Pärnu Juhtimiskonverents vaatab koostööd ja konkurentsi erinevate nurkade alt. Esinema tulevad paljud uue põlvkonna ja märgilise tähtsusega Eesti ettevõtete juhid nagu näiteks ühe Eesti silmapaistvama idufirma Testlio asutaja ja juht Kristel Kruustük, kes räägib, kuidas nad tänu heale meeskonnale koostöövõimele on nii kaugele jõudnud, või Daniel Vaarik, kes on Tuleva pensioniühistu üks asutajatest.

Konverentsi lõpetab tippdriigent Kristjan Järvi, kelle sõnul tuleb meil kõigil töötada kogu inimkonna, mitte ainult ühe riigi, kultuuri või isenda heaks.

18.–19. mail toimuvat Pärnu Juhtimiskonverentsi korraldatakse juba 22. korda.

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE VAI OMA TEGEVUSELE!

REGISTRAATORID

0,5€ (sisaldab km)

0€

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E–N 10–17, R 10–18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

Kevadkonverents:

Sekretäride
päev 201725. aprillil
Tallinna Kultuurikatlas

9.00 TERE TULEMAST!

Saabumine, kerge hommikueine, võimalus külastada messiala!

9.45 Muusik Tiit Kikase vaatamänguline laserharfi show

10.00 Päevajuhi tervitus

Konverentsipäeva ja meeleolusid juhiv näitleja VEIKKO TÄÄR

10.15 Mida kõik maailma juhid ootavad oma abilt?

Columbus Eesti tegevjuht IVO SUURSOO

10.45 Kuidas luua ruumi sõbralik õhkkond *small-talk* abil?

Koolitaja MIHKEL KANGUR

11.15 Konkursi „PARIM SEKRETÄR 2017“ finaalvoor

Laval konkursi finalistid ja väärikas žürii

12.00 LÕUNA- JA MESSIPAUS

Tervise Catering esitleb uudset menüüd, mis on valminud peakoka poolt spetsiaalselt sekretäride päeva konverentsiks. Köht saab pai ja maitseelamus garanteeritud! Samal ajal saab külastada fuajees põnevaid väljapanekuid messi eksponentidelt.

13.00 Mida uut toob 2017. aasta dokumendihalduses?

Arhiivindusspetsialist MAILA KUKK

13.30 Praktilised vahendid, kuidas mitte lasta robotil oma tööd ära võtta

Tehnoloogiaportaali Geenius.ee peatoimetaja HANS LÕUGAS

14.00 Mida ma teeksin ilma oma abideta?

Euroopa Parlamendi saadik KAJA KALLAS

15.00 ENERGIA- JA MESSIPAUS

Avatud on Tervise Cateringi mahlabaar, kus valmivad hõrgud, fresh'id ja vitamiinidest pakatavad joogid. Tõeline energiapomm kogu ülejäänud päevaks!

15.30 Suur kingiloos

Kõigi osalejate vahel läheb loosi suur hulk väarikaid kingitusi.

15.45 Käesoleva kevad/suve tulitavad trendid ja kuidas leida ülesse oma isiklik stiil!

Stilist ŽENJA FOKIN

16.15 Kuidas saada adekvaatne kontakt?

Näitleja ja suhtlemisoskuste koolitaja VEIKKO TÄÄR

16.40 Konkursi EESTI PARIM SEKRETÄR 2017 võitja pidulik väljakuulutamine

17.30 AFTERPARTY

- Meeleolukas *afterparty* toimub Hiltoni hotellis asuvas Olympic Park Casinos.
- *Afterparty* on kõigile konverentsi külalistele tasuta – pakutakse tervitusjooki, hõrke suupisteid, pokkerikoolitust, üllatusesinejaid jpm.
- Peole viivad kõik soovijad peale konverentsi selleks spetsiaalselt tellitud bussid.

ENESEKINDLALT KEVADESSE!

Korraldajad:

Sekretär.ee

Äripäev

HEA JUHT!

Tunnustage oma väärt
sekretäri ja kinkige
talle pääse
kevadkonverentsile!

Põhjaliku konverentsikava leiab portaalist

WWW.SEKRETAR.EE

Soodushind 159 € (+km) kehtib kuni 18. aprillini. Täishind 179 € (+km).

Lisainfo ja registreerimine: Tiive Murdoja, tiive.murdoja@aripaev.ee, 56 823 990

Toetajad:

FIFAA

Tallinn Viimsi SPA

vabalaud

MAINEKUJUNDUS

Appi, ajakirjanik helistab!

Kui keegi vastab ajakirjaniku küsimuse peale "ei kommenteeri", siis käivitub jahiinstinkt ja ühe ajakirjaniku asemel hakkab looga tegelema kolm. Need 10 käsku päästavad meedialõksu langemisest.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

PANE TÄHELE

Valmista ette, ole valvel, pea kinni lubadustest

Seltskonnaajakirja Kroonika endine peatoimetaja ja praegune LP peatoimetaja Ingrid Veidenberg esines Pärnu Konverentside uues ürituste sarjas Juhtimislabor. Ta jagas publikule lihtsaid nippe, kuidas meediast kahju saamise asemel kasu lõigata.

1. Oma sõnumit. See on meedias oma maine tekitamiseks ja hoidmiseks kõige tähtsam. Alusta alati olulisest, ole asjatundlik ja ära aja tühja pläma, andis mitmekülgse ajakirjandusliku kogemusega Veidenberg nõu. "Räägi huvitavalt" on hästi tähtis nõuanne meediaga suhtlemisel. Ole usaldusväärne, sest kõik, mis sa meedias räägid, peab pidama vett."

Veidenberg soovitas eeskujult võtta poliitikutelt, sest ükskõik, mida ajakirjanik nende käest küsib, nemand ajavad ikka oma joru. Ajakirjaniku küsimustest ei tohi lasta end pimestada, sest tema eesmärk on teha huvitav lugu ja suunata jutt kavalalt uue toote asemel firmajuhi isiksusele või ettevõtte mustale minevikule.

2. Uuri konteksti. Kui telefon mõnes firmas heliseb, on väga tüüpiline olukord, et sekretär võtab vastu, paneb toru vaikselt peopessa ja ütleb: "Appi, ajakirjanik helistab!" Ja läheb lahti paanika, kes peab vastama, mismoodi. See inimene, kes ajakirjanikule vastab, peab teadma, kes helistab, mis väljaandest ja mis teema asjus. Need on Veidenbergi sõnul nii elementaarsed küsimused, mida mitte keegi kahjuks ei küsi.

"Kui sa ei tea ajakirjaniku nime järgi, siis guugelda ja vaata järele, mida ta on varem kirjutanud, millist ajakirjanduskultuuri ta viljeleb, ja pilt ongi selge."

Esimeses telefonikõnes soovitas meediaekspert rääkida pigem vähem, sest kui hakata lobisema, võib olla järgmisel päeval väga piinlik lehte avada. Ajakirjaniku number tasub alati telefoni salvestada, sest siis on järgmine kord teada, kes helistab, ja on võimalus valida, kas vastata kohe või helistada hiljem tagasi.

▲ Kroonika endine peatoimetaja ja praegune LP peatoimetaja Ingrid Veidenberg soovib ettevõttele raskel hetkel ajakirjanikuga kindlasti koostööd teha - võib võtta mõtlemisaega ja vastata veidi hiljem, aga vastamata jätta pole tark.

FOTO: VEIKO TÖKMAN

3. Ole sõbralik ja avatud, aga valvel.

"Ära võta positsiooni, et mis te minust tahate. Avage ennast teatud piirini, see loob fooni, et sa ei ole kuivik," rääkis Veidenberg ja hoiatas, et ajakirjanikku ei tohi mitte mingil juhul võtta nagu sõbrannat. "Iga sõna, mis sa ütled ajakirjanikule, kuulub talle, kui ei ole kokku lepitud teisiti. *Off the record* tuleb enne kokku leppida, sest ajakirjanik ei ole hironant, kes teab täpselt, et seda ta rääkis vaid mulle, aga seda võid avaldada ajalehes." Staažika peatoimetaja sõnul tasub jääda alati viisakaks ja vastata ka ebameeldivatele küsimustele või paluda mõtlemisaega. "Maine on niisugune asi, et sa võid seda 25 aastat üles ehitada ja viie minutiga meedias kaotada. Miks me ei osta aeg-ajalt mõne firma piima või ei söö mõne firma komme? Sest firma juht on nõme. Me ei taha osta nõmeda juhi firma tooteid. Ja sellega võib kaotada miljoneid ja miljoneid," selgitas Veidenberg.

Mõne meediaväljaandega ebaviisakalt käitades ei tasu ka üllatuda, kui ettevõtte pressiteated kaovad nagu musta auku. Ajakirjanikudki võivad võtta hoiaku, et selle ettevõttega me enam tegemist ei tee ja sinna firmasse me enam ei helista.

Uus moodne oht on sotsiaalmeedia. "Sa võid

olla maailma parim ja tublim tippjuht, aga kui sa postitad endast Facebooki alasti pildi saunalaval õllepudel käes, siis ei ole midagi teha, kui su maine sekundiga hävineb."

4. Oskad ennetada kriisi. Kui firmaga juhtub mingi jama ja ajakirjanikud asuvad asja uurima, siis on tähtis, et firmast väljuksid ühesugused seisukohad. Tuleb kiiresti otsustada, kes üldse tohib kommentaare anda. Vastused peavad olema valmis ka vastikutele küsimustele, mis on päevakorras olnud.

5. Tee koostööd. Kui lubad telefonile vastata, siis vasta. Kui annad lubaduse meilile reageerida, siis tee seda. Püüa intervjuud andes asetada end lugeja või vaataja süssidesse.

Kui jama on majas ja ajakirjanik tahab küsida, peab juht alati olema kättesaadav. "Kui sa tõesti kahtled ajakirjanikus, kes paneb su värisema, ja sa ei taha vastata ta küsimustele, siis saada tema küsimustele vastused meili teel," soovitas Veidenberg.

"Kui keegi ütleb telefoni, et ei kommenteeri, siis uudistajuht määrab ühe ajakirjaniku asemel selle teemaga tegelema kolm ajakirjanikku, sest siin haiseb. Jahiinstinkt käivitub ja rotveilerid sööstavad loo kallale, sest asi on must."

6. Ära valeta. See tuleb välja. Kui sa ei saa rääkida, siis nii ütlegi. "Kui on väga delikaatne teema ja otsustatud on ettevõtte sees vaikida, siis ei kommenteeri isegi mitte koristaja."

7. Kui oled eksinud, vabanda. Eksimine on inimlik ja kui seda avalikult tunnistad, antakse andeks. Kui hakkad salgama, eitama ja end õigustama, on see maine hukk. "Näeme meedias vabandamist üliharva, aga kui keegi vabandab, siis tema maine minu silmis tõuseb," märkis Veidenberg.

8. Ära poe peitu. Kui sa ütled ajakirjanikule, et ei kommenteeri, siis tõlgendab ta seda nõusolekuna. Aga kui sa järgmine päev lehte lugedes millegagi ei nõustu, on parandada hilja, sest ajakirjanik andis sulle sõna, aga sa ei kasutanud võimalust anda vastulause või öelda, et see on täielik jama ja asjad on hoopis nii.

Sageli ei kommenteerita sellepärast, et ei taheta anda hinnanguid või öelda mõtlematu asju. Veidenberg soovitas sel puhul võtta mõtetepaus. "Ma tänan selle küsimuse eest. See on väga huvitav küsimus. Kui kiire teil sellega on? Kas ma võin tunniks ajaks võtta mõtlemisaega, et teile ilus ja täpne vastus anda? Tund on igas ajalehetöötajuses aega, aga mitte viis tundi, sest õhtuks peab lugu valmis olema."

9. Näe ajakirjanikku läbi. Ajakirjanikul on ainult üks eesmärk - teha hea, huvitav, müüv, mõjukas lugu. Ja rohkem eesmärke ei ole. Ta ei ole sinu sõber ega vaenlane, ta on sinu partner sõnumi edastamiseks avalikkusele. Tema on lihtsalt vahendaja, kel puuduvad hoiakud. Ta on objektiivne, kuulab ära mõlemad pooled, isegi kui üks pool sõimab ja teine pool ei kommenteeri. "Jube raske on tööd teha sellises olukorras. Kui ajakirjanik ei saa uksest sisse, läheb ta aknast. Ja kui ta ei saa aknast, siis ta läheb korstnast, aga ta toob selle loo ära. Sest kell viis on see aeg, kui ta käest seda lugu küsitakse. Ja vastus, et ma ei saanud seda lugu teha, sest keegi ei rääkinud minuga, ei päde. See lugu tuleb."

10. Meedia on alati võimalus, mitte õnnetus. Meediat on võimalik enda heaks tööle panna - kasutada seda oma hea maine tekitamiseks, säilitamiseks ja tuleviku kindlustamiseks. "Kui sa oled ikkagi meedias olnud ilusa pildiga, ilusa looga, sind on intervjueritud, siis see on tunnustus - igahelst ju ei tehta lugu," täheldas Veidenberg.

"Võimalus suhelda ühiskonnaga - kui paljudele antakse seda võimalust elus? Kasutage seda, kasutage, kasutage. See kõik kokku ongi hea maine!"

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

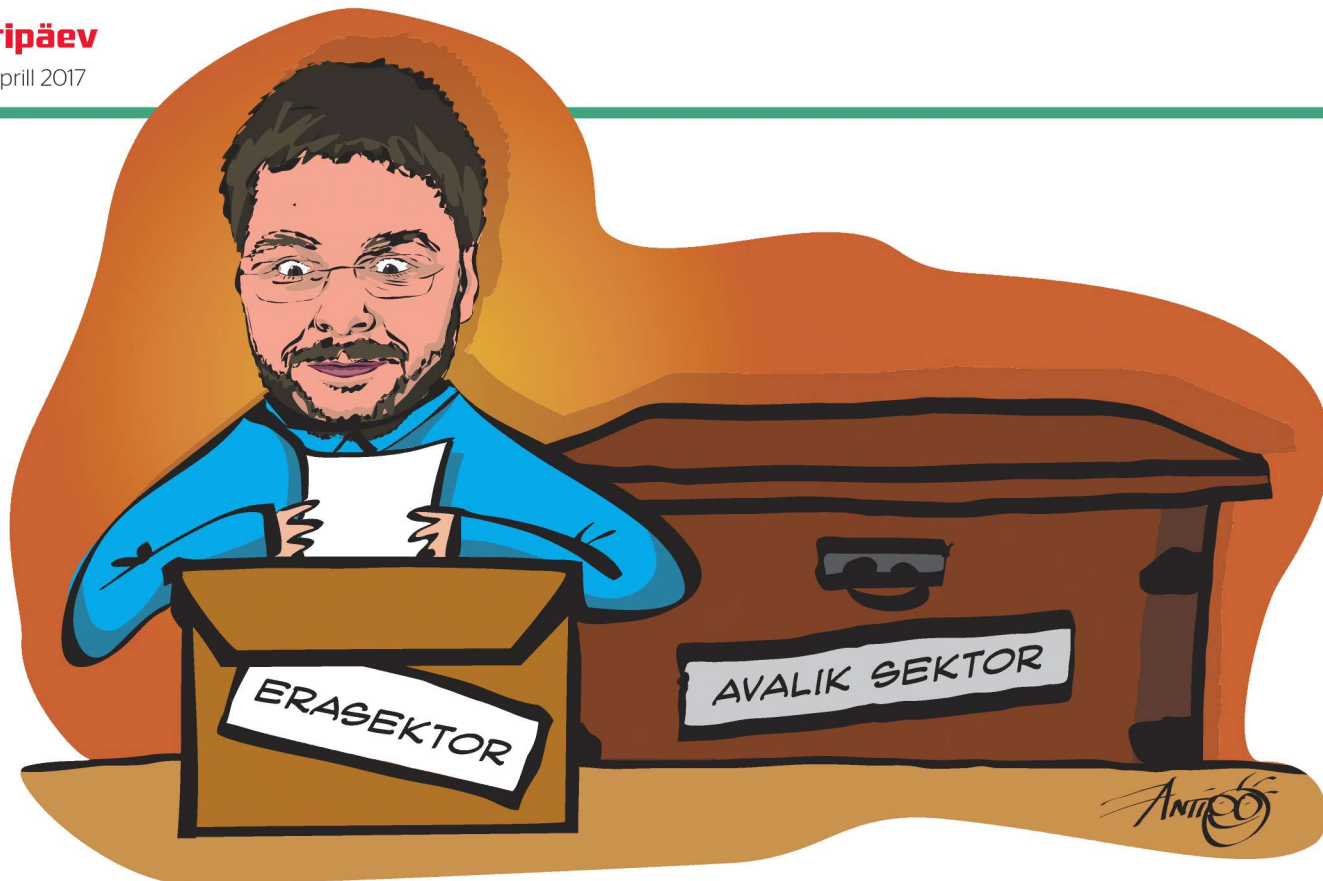
korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru 95 m ² Oru 1 60 m ² Oru 2 15 m ²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi

Vaata veel SEMINARIRUUM.EU

KOLIMISTEENUSED
Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

JUHTKIRI

Palgalõhe taltsutamiskampaania

Minister Jevgeni Ossinovski soovimatus palgalõhe kaotamisega avalikust sektorist alustada on mõistetamatu.

Minister Jevgeni Ossinovski on suurte teemade mees. Ta räägib, kuidas tervise eest tuleb hoolt kanda – selleks tuleb seada piiranguid alkoholi müügile ja reklaamile. Ta räägib, et suhkur teeb laastamistööd juba lasteaias ja seepärast tuleb osa limonaade kallimalt maksustada. Minister räägib ka naistest, kes saavad vähem palka kui mehed. Kui terviseetemade juures on minister ettevõtjaid juba pitsitama hakanud ja üht-teist ette võtnud – aktsiisitus, suhkrumaksud, reklaamipiirangud, siis palgalõhe teemas ei ole minister veel tegudeni jõudnud.

Äripäeva arvates aitab küll jutustamisest, võtke kätte ja tehke ära. Palgalõhe – 26,9% väiksem palk sama töö eest naistele võrreldes meestega, ei ole mingi erasektori jonn, lõhe on samasugune ka riigiasutustes. Avalikust sektorist tulebki alustada ja palgad võrdseks viia. See oleks suur samm ja eeskujuline, mis tõenäoliselt annab aluse murrangule suhtumises.

Pole tarvis muuta seadusi, et avalikus sektoris naiste palgad sama töö eest mees- te palgadega võrdseks korrigeerida.

Teine palgalõhet vähendav instrument on maksustatud sissetulekute avalikustamine. Õeldakse, et naised ei küsigi roh-

kem palka ja töödaja ei saa ju rohkem maksta, kui töötaja küsib. Tõsi, aga võib-olla naised siis küsivad rohkem, kui neil oleks võimalik palganumbrit ette näha. Ka siin on tööminister ise see, kelle poole tuleks initsiatiivi ootuses vaadata.

Vanemahüvitisega juba tegeletakse

Vanemahüvitist peetakse üheks palgalõhe võimendajaks, sest reeglina jäävad lapsega pooleteiseks aastaks koju ikkagi naised. Kui laps sünnib perre rohkem, jääb pere-ema aastateks tööturult eemale ning tema kvalifikatsioon väheneb praktika puuduse tõttu. Aga siin on jutust kaugemale jõutud ning vanemahüvitise kasutamine on edaspidi paindlikum, võimaldades ka hüvitise kasutamise ajal töösuhteid praktiseerida. Seda tegi küll üks teine minister, mitte Ossinovski.

Sissetulekute avalikustamisel on ka teine pool, sest sissetulek ja palk ei pruugi olla üks ja sama asi, pealegi võib olla töödandjaga sõlmitud täiendavaid kokkuleppeid, mis palgas ei kajastu. See võib tekitada segadust ja kadedust, on viidatud. Jällegi – selgitustöö küsimus.

Minister Ossinovski on ühe sammu siiski teinud, vangerdades võrdse palga üle

teitava järelevalve võrdõigusvoliniku büroo käest enda haldusalas olevasse tööinspektsiooni. Selle sammu põhjusi tasub otsida soovist saada instrument ka erasektori palgapoliitikasse sekkumiseks.

Palgalõhega annab tegeleda küll, isegi, kas minister Ossinovski sellega tegeleda soovib. Avaliku sektori palgade ühtlustamine võib olla tema jaoks liiga lihtne lahendus – ei tekita vastukaja ja seega ei saavuta piisavalt tähelepanu. Nii on läinud rahva tervise eest võitlemisega, kus minister on visalt hoidunud isikliku eeskujuna näitamisest ning ei ole ise kahjulikest harjumustest loobunud. Pigem eelistab minister luua limonaadi- ja alkoholitootjatest ning jaekaubameestest kurjuse kehas- tuse, keda rünnates on meedia tähelepanu garanteeritud.

Eelmisel aastal rullus rahva silme all lahti üks näide sellest, kuidas mehed pal- ka küsivad. Mäletatavasti sihtis Eesti Kul- tuurkapitali juhi kohta ka ERRist lah- kuv juht Margus Allikmaa. Asi jäi poole- li, sest Allikmaa ei pidanud pakutavat pal- ganumbrit piisavaks ja küsis sellele jul- gelt lisa. Seda saamata jäi ära ka töösuhe. Nüüd on Kultuurkapitalil igati toimekas naisjuht.

REPLIIK

Telia väikeaktsionäride kohtutee võib jätkuda

Eesti Telekomist tõrjutud väikeaktsionärid pole siiani kohtu kaudu välja võideldud hüvitist kätte saanud.

Väikeaktsionärid nõudsid koos hüvitise suuruse kindlaks määramisega kohe ka kogu summa väljamõistmist. Koh- tumenetluse seaduse kohaselt toimub hüvitise suuruse kind- laks määramise kohtulik kont- roll hagita menetluses, raha väljamõistmise nõuded aga nn hagimenetluses. Kohtud leid- sid, et hüvitise suuruse kind- laksmääramiseks vajalikku ha- gita menetlust ning sama hü-

MARGUS MOOR
jurist

» Tegemist ei ole hea tulemusega, kui võrd väikeaktsionärid peavad oma õiguste maksma panemiseks algatama mitu erinevat menetlust.

vitise väljamõistmiseks vaja- likku hagimenetlust ei saa läbi viia samaaegselt.

Mõistlik tähtaeg lahtine

Ringkonnakohus märkis, et kuigi määrus ei kohusta Teliat hüvitist välja maksma, kohal- dud määruale üldised koh- hustuse täitmise põhimõtted ja aktsionäridele makstav hü- vitis muutub sissenõutavaks mõistliku aja möödumisel.

Määrus jõustus novemb- ris ja mõistlik tähtaeg võib ol- la möödunud. Kui hüvitist väl- ja ei maksta, võib määruale alu-

ÄRIPÄEV EETRIS

Mis elu elab ühisrahastus?

Sellest, milline on olukord Euroopa ühis- rahastuses, kas on karta kriisi ning kuidas see varaklassi mõjutaks, räägib Crowfunding Hubi vanempartner, kümneaastase ühisrahastuse kogemusega ning muu hul- gas Euroopa Komisjoni nõustanud Ronald Kleverlaan.

Sotsiaalne ühisrahastus – mis see veel on?

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuu- lata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

TÄPSUSTUS

Artiklis "Maksuvõlglaste kirju seltskond", mis ilmus 06.04.2017, nimetasime isikut Richard Daniel Ritsik seoses võlgades ettevõttega. Täpsustame, et tema oli ettevõttega seotud enne, kui ettevõttel maksuvõlg tekkis.

Info@kemmerling.ee Tel. 5131903

KEMMERLING

- ♥ Bürookonteinerid
- ♥ Sanitaarkonteinerid
- ♥ Piirdeaiad
- ♥ Rent
- ♥ Müük
- ♥ Eriprojektid

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

INTERVJUU

Austria punkinvestor: ohtlik

Austria investeerimispankur, kinnisvarainvestor ja autor Gerald Hörhan on Saksa kultuuriruumis tuntud Investment Punki - investeerimispunkari - nime all.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Intervjuus Äripäevale rõhutab ta, et kes rikkaks saada tahab, peab digitaalsest majandusest aru saama.

Olete investeerimispankur ja teile kuulub Euroopas üle 200 kinnisvaraobjekti. Öelge palun, kuidas rikkaks saada. Mul on küll kinnisvara nii Viinis kui ka Frankfurdis, aga tänapäeval saab rikkaks digitaalselt. Internet muudab kõike. Seal saab rajada skaleeritavaid ärimudeleid, jõuda kiiresti rahvusvaheliste klientideni. Arvan, et järgmise kahe aastaga see areng kiireneb veelgi. On ju piisavalt näiteid noortest, kes on niimoodi suurt raha teinud.

Kas te ise astute selles vallas samamoodi samme? Loomulikult, mul on oma veebileht, *online*-akadeemia. Peale kaht aastat on sellel juba seitsmekohaline käive ning kasum. Kui sa veebis autentne oled, *bullshit*'i ei tee, siis saab sellega tõesti raha teha. Eneestmõistetavalt peab selleks oskama rahaga ümber käia. Mõnikord näen idufirmasid, kes rahaga vägagi muretult ümber käivad, tellivad kontori jaoks disaineri, ilma et oleks veel sentigi teeninud. Sageli ei lõpe see hästi.

Teid tuntakse just Investmentpunkti nime all. Mida tähendab punkarlus investori jaoks? Punkar on revolutsionäär, mässaja. See, kes ajab äri, on edukas, võtab riske ja teeb asju lihtsalt teistmoodi kui teised. Selle hulka kuuluvad tänapäeval ka digitaalsed ärid ja selge keel. Ma poleks ka nii edukas, kui ei selgitaks keerulisi asju lihtsas keeles.

Raha puhul teevadki inimesed vigu sageli teadmatusest: millised on kõige suuremad apsakad, mida teha saab? Minu jaoks on kuus suurt rahandusalast eksimust. Esiteks: inimesed peaksid elama üürikorteris ja korter tuleks osta vaid väljaüürimiseks, et raha teha. Võlgadega ostetud kodu on üks suuremaid vigu, mida teha. Teiseks on loomuli-

kult ohtlik olla finantsteadmistes loll. See, kes majandust ei mõista, saab turul pügada nagu lammast. Siis arvavad inimesed tihti, et palgatöö on kindel ja ettevõtja olla on liiga riskantne - aga palgatöös pole midagi kindlat! Ja siis veel muidugi lahutus. Ma tõesti soovitan mitte lahutada, sellega kaotad poole oma varast. Siis muidugi alimendid. Kuues suur viga on see, et inimesed ei saa aru, kuidas toimib digitaalne majandus.

Millised olid teie enda kõige suuremad vead? Kindlasti see, et ma varem ei taibunud, mida digitaalne majandus tähendab ja milliseid võimalusi see avab - seda ma kahetsen tõesti tänaseni! Teiseks lootsin ma liiga palju teistele. Võtsin vastu otsuseid, ilma et oleksin need läbi mõelnud - sest arvad ikka, et küll teised teavad. Minu puhul viis see selleni, et ma ei saanud aru, millal on õige hetk oma investeeringutest loobuda.

Kuidas edukalt investeerida? Sul peab asjadest aimu olema ning tarvis läheb kannatust. Nii nagu iga teise asja puhul on ka investeerimises trendid: täna on see bitcoini kaevandamine, homme optioonid - aga need on ainult trendid, need muutuvad igal hooajal! Ma soovitaksin investoreitele *cost-average*-efekti ära kasutada. See tähendab, et pead iga kuu kindla summa investeerima. Kui kurss langeb, saad osta rohkem aktsiaid, kui kasvab, ostad vähem. Ning kindlasti tuleks investeeritud hajutada! Ka üürikorterid on hea valik, üürnik maksab sinu pangalaenu kinni. Palju maksab kahetoaline korter Tallinnas?

Oleneb piirkonnast, aga korralik korter kesklinnas 100 000 euro ringis. Mis üürihindadesse puutub, siis need on laes, väiksema teenistusega inimesed neid endale lubada ei saa. Väiksema teenistusega inimesed ei saa endale kunagi midagi lubada, sellest tuleb aru saada. Aga Eestis tundub hinnatase veel üsna hea, Viinis maksab kahetoaline vähemalt 200 000 eurot. Ja kui sa saad Tallinnas igasugust üüri nõuda, siis on ju tegu tõelise investeeringuga! Kõige tähtsam on see, et saaksid korteri välja üürida.

Aga kuidas on aktsiatega - räägitakse, et

» Inimesed peaksid elama üürikorteris ja korter tuleks osta vaid väljaüürimiseks, et raha teha. Võlgadega ostetud kodu on üks suuremaid vigu, mida teha.

Gerald Hörhan

need on liiga kallid? Jah, aktsiad on ülehinnatud. Aga kui oled kannatlik, siis tasuvad aktsiad end ära. Ringi võiks vaadata arenevatel turgudel, sest sealt saad suuremat kasumit. Aktsiad on ju keskpunkade odava raha tõttu kalliks läinud. See on igal pool ühtmoodi, nii Suurbritannias, Hiinas kui ka Jaapanis.

Kas börsikrahh on tulekul? Börsimullid lõhkevad täpselt siis, kui lõhkevad. See on nagu õhupallidega: mõnikord võid neid ikka päris kaua täis puhuda. Minu jaoks on siin olulisema kaaluga poliitilised riskid. Kui Trump käised üles käärib, kui kaovad vaba-kaubandustsoonid - siin peab vaatama, mida teevad USA, Hiina, Venemaa. Kogu maailmas ostetakse meeletutes kogustes sõjatehnikat. Need on poliitilised riskid ja neid

ei saa ette planeerida. Vaata, mis viimasel ajal toimub: Trump, Brexit, Krimmi annekteerimine - mitte ühtegi neist ei olnud ette näha! Kui Le Pen võidab, on see suur oht.

Kuigi küsitlused näitavad, et Le Pen ei juhi... ...seda näitasid küsitlused ka Trumpi puhul! On ütlus, et pole olemas võimatuid asju. See pole üldse hea, mis praegu meie ümber toimub: kõikjal luuakse vaenlase kujusid, ostetakse relvi...

Kuidas on olukord Austrias? Austrias on tugev parempopulistlik partei, aga austerlased on mugavad, sellised mõnusad - me oleme liiga laisad, et sõda pidada. Aga Saksamaal on nüüd kõik sellest, kes seal valimised võidab. Minu jaoks on kõige olulisemad küsimused: mis saab Trumpi, Brexi-

A Äripäeva Akadeemia

25.04.2017

Margus Alviste

€ 299 € (km-ga 358,80 €)
Kehtib kuni 16.04.17
Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Meeskonnatöö varjatud tahud

Mida juhid peaksid teadma, aga meeskond mitte?

on loll olla

KES ON KES Gerald Hörhan

1975. aastal sündinud Austria investor, investeerimispankur ja autor, tuntud nime all Investmentpunk.

Lõpetas Harvardi ülikooli matemaatika ja majanduse erialal, töötas JP Morgani juures. Talle kuulub üle 200 kinnisvaraobjekti Viinis, Frankfurdis ja mujal Euroopas.

On tuntud otseste väljaütlemiste poolest ja on väitnud, et kui Kreeka oleks kohe lastud pankrotti minna ning võetud pankrotihalduriks Warren Buffett, oleks Kreeka saanud tõeline edulugu.

Lisaks on talle pinnuks silmas asjaolu, et tänapäeva noored pole piisavalt mässumeelsed.

Põhjust, miks temast investor sai, kirjeldab Investmentpunk järgmiselt: "Juba 13aastaselt teadsin, et keskklassi keskmise elu – perselakkumine, ametnikutöö, laenuga ostetud kodu, tarbimisvõlad, rulli pole ja vabadust pole ka – pole see, mida mina tahan."

◀ See, kes ei saa aru, kuidas globaalne majandus toimib, millised on asjade omavahelised seosed, on elus kaotaja, rõhutab Gerald Hörhan *alias* Investmentpunk. FOTO: INVESTMENTPUNK

ti, Prantsusmaa ja Venemaaga – see kõik on minu maitse jaoks liiga rahutu.

Nendel rahututel aegadel tahaks muidugi teada, kas on olemas kriisikindlaid investeerimisviise? Ei ole. Ainus, mida ma soovitan, on investeringute hajutamine. Aga kõige parem oleks, kui sul oleks oma intellektuaalomand: näiteks oma tarkvara, *online*-bränd – midagi, mida ükski riik sult niisama lihtsalt ära võtta ei saaks.

Räägite oma raamatutes sageli noortest ja finantsharidusest. Kuidas on sellega lood Euroopas ja Austrias? Majandust ei õpetata Austrias üldse ja sellel on noortele kohutav mõju. See, kes ei saa aru, kuidas globaalne majandus toimib, millised on seal asjade omavahelised seosed, on elus kaotaja.

Noorte puhul on see probleem, et nemad tahavad ainult tšillida. Neilt varastatakse praegu tulevik ja nad isegi ei pane seda tähele! Aga kes tahab edukas olla, sellel läheb vaja distsipliini ja ta peab olema valmis tõeliselt tööd tegema, muidu jääd elu hammasrataste vahele. Kahjuks pole kedagi, kes neile seda õpetaks.

Koolides majandust igatahes ei õpetata. Mõned noored hammustavad asja läbi ning nemad saavaks osaks majanduseliidist. Juba praegu on nii, et 18aastane mässaja, kes programmeerida oskab, hakkab palju rohkem raha teenima kui investeerimispankur. Tulevikus näeme tõelist virtuaalmaailma. Seda juhivad paar inimest ning ülejäänud lihtsalt tarbivad seda. Ning see tarbimine muudab kahjuks ka inimesed lollimaks. Maailm muutub tormilisemaks.

AKTSIA

Saksa ravimitootja Stada leidis lõpuks kosilase

Pikalt kosilaste korvi andnud Saksa ravimitootja Stada Arz-
neimittel leidis lõpuks sobiva - ettevõtte müüakse 5,3 miljardi euro eest maha investeerimisfirmadele Bain Capital ja Cinven.

Stada Arzneimittel on pak-
kunud huvi paljudele ettevõtetele üle kogu maailma. Äripäev on varasemalt kirjutanud, et oma pakkumised on teiste seas edastanud ka Advent International ja Permira.

Huvilisi on tegelikult käinud kogu maailmast, Bloombergi andmetel on ettevõttest huvi-

10

protsendi võrra, 64,46 euronitõusis eile pärast tehinguuudist Saksa ravimitootja aktsia hind.

tatud olnud nii Hiina Shanghai Pharmaceuticals Holding ühes CVC Capital Partnersiga.

Bain Capital ning Cinven pakuvad Stada eest 65,28 eurot pluss dividend 0,72 eurot aktsia eest. Seda on pea 49% võrra rohkem, kui pakuti mõõdu-
nud aasta detsembris, mil kõnelusi pidama hakati.

Ettevõtte aktsia hind reageeris uudisele tõusuga, kerki-
des enam kui 10% võrra, 64,46 eurole.

Viimase aastaga on ettevõtte aktsia hind tõusnud pea 79% jagu.

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

REKLAAM

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
kontaktteeruge pangaga										
Danske Bank										
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,90	1,00	1,80	1,80	1,80	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
BIGBANK	0,45	0,50	0,60	0,80	0,80	1,10	1,40	1,60	-	500
BIGBANK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägit	kuu püsijäägit
kontaktteeruge pangaga		
Danske Bank		
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
BIGBANK	-	-
BIGBANK	-	-
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
kontaktteeruge pangaga							
Danske Bank							
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritud; (3) personaalpananduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojägit, Äripanga jooksva hoiuse intressimaar on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
BIGBANK Ruutli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee

Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DNB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037
Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÕTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

REKLAAM

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE330011038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1000	4 000 000
Creditstar	EE330011046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1000	12 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1000	5 000 000
Uvic	EE3300110782	27.11.2015	27.11.2018	10,00%	kvartaalne	1000	1 500 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110709	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	5 000 000
luteCredit Europe A8	EE330011020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 000 000
Creditstar	EE330011053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1000	15 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

REKLAAM

LHV Varahaldus

07.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,37	4,94	4,04	4,30	473 335 835
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	0,95	2,95	3,42	3,77	70 490 493
Pensionifond S, EUR	1,29	1,29	1,29	1,80	0,15	0,23	2,30	2,63	60 754 240
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	1,65	6,59	4,54	5,04	118 944 234
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,29	0,05	0,11	2,25	2,85	20 581 924
Täiendav Pensionifond, EUR	1,62	1,64	1,64	3,22	2,08	7,98	5,84	6,21	9 156 236
LHV Pensionifond 25, EUR	1,10	1,10	1,10	3,91	1,10	3,07	2,98	3,76	12 624 791
LHV Pensionifond 50, EUR	1,31	1,31	1,31	5,48	1,02	4,03	3,62	4,48	226 208 536
LHV Pensionifond Intress, EUR	0,94	0,94	0,94	1,59	0,21	0,22	1,48	2,33	4 258 037
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,74	1,76	1,76	8,66	0,80	6,13	4,88	6,33	4 690 849
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,80	0,80	2,00	0,01	-0,32	0,93	1,95	536 816
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,26	11,38	11,38		0,32	2,45	-7,94	6,81	11 836 278,59
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,09	9,99	10,09		6,57	19,60	6,38	4,52	3 897 552,82
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,45	6,39	6,45		6,57	19,60	6,38	4,52	-

Nordea Pensions Estonia

07.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,32	2,14	8,67	4,38	4,9	211 665 315,45
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,63	3,04	13,52	6,29	6,34	28 422 209,41
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,22	4,47	2,67	3,33	23 387 316,86
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,25	-0,02	-0,12	1,99	2,28	13 374 140,54
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,56	12,56	3,99	18,82	8,3	8,38	10 717 322,74
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,81	3,58	0,99	3,83	3,43	3,62	2 301 004,96

Trigon Asset Management

07.04

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,15	19,83	19,44	6,81	1,88	14,07	13,16	9,35	1 451 703,89
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	30,62	31,71	31,09	11,85	11,42	25,56	7,32	11,60	96 876 350,06
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	25,46	26,36	25,84	21,38	3,95	77,67	20,87	2,89	16 302 408,36

Fondivalitsete kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Pirtsakus maksab kallilt kätte

Julgen arvata, et minust pretensioonikamaid investoreid pole just ülemäära palju.

Jaanuaris vahendasin Äripäeva lugejatele Eesti taustaga kauplemisässa Alexander Elderi ideed investeerida Mehhiikosse. Minu kõrvu jõudis see idee Hollandis Breukelenis toimunud ühapäevasel kauplemiskoolitusel.

Elder rääkis seal möödaminnes, et oli jaanuari keskel oma portfelli soetanud Mehhiiko aktsiate käekäiku peegeldava börsil kaubeldava fondi, mis on leitav EWW sümboli alt. "Avalikkus ütleb, et Mehhiiko on kohutavas olukorras," põhjendas ta siis. "Mina nii ei arva. Tehnilised näitajad on suurepärased."

Ta täpsustas, et ostuotsuse langetamiseks kasutas ta tehnilist analüüsi, kombineerides seda mõningase fundamenditaalanalüüsiga. Samuti soetas ta esialgu vaid mõnisaada börsil kaubeldava fondi osakut, et risk kontrolli all hoida. "Miski ei garanteeri rallit, aga graafikud viitavad üsna headele väljavaadetele," märkis ta.

Saario pidas paljulubavaks

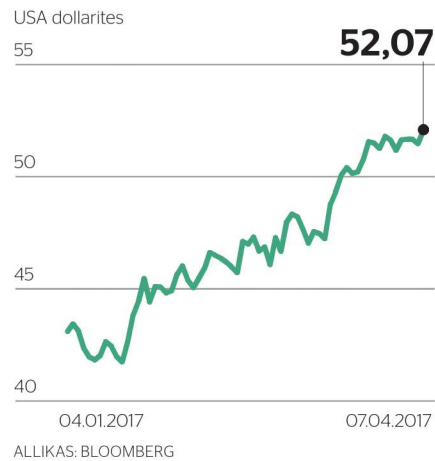
Sattusin toona Mehhiiko asjus nõu pidama ka Seppo Saarioga ning temagi pidama fondi oma indikaatorite järgi küllaltki paljulubavaks investeringuks. Hiljem kinnitas ta mulle, et soetas ka ise osakuid.

Mina põlgasin tehingu riskantseks ning jätsin endale jälgimismärgi. Tõde on aga see, et ajast, mil Elder Mehhiikosse investeerimise headest väljavaadetest rääkis, on EWW kallinenud ligi 23% võrra, ning hetkest, mil mina sellest ideest kirjutasin, on see mõne kuuga kerkinud ligi 19%. Tõus oli suisa nii vilgas, et Elder ise võttis positsioonist kasumit juba veebruaris ning see oli tema kinnitusele ka kuu parim tehing. Praegu peab ta seda investeerimisideed juba omajagu riskantsemaks. See ei ole sugugi esimene kord, kui ma tagantjärele väärt investeerimissoovituse ühest kõrvast sisse ja teisest välja olen lasknud. Võtkem või popp elektriautode tootja Tesla Motor. Mina olen ettevõtet kõigi mõõdikute järgi küll kalliks, küll ülemää-

See valmistab rõõmu Äripäeva peadirektorile Igor Rõtovile, kes ise juba mõni aeg tagasi Teslasse investeeris ning nüüd selle investeringuga jõudsalt finantsvabaduse suunas tüürib.

investor Toomas

HIND EWW sümboli alt leitav ETF on aasta algusest järsult kallinenud

ra riskantseks pidanud. Mullu veeretasin ostumõtteid ajal, mil Tesla aktsia eest tuli välja käia 175 dollarit, kuid põlgasin selle kalli hinna tõttu endiselt ära. Praegu kaupleb aktsia ligemale 310 dollaril ehk pea 80% kõrgemal.

Sobib kauplejatele

See kõik valmistab rõõmu Äripäeva peadirektorile Igor Rõtovile, kes juba mõni aeg tagasi Teslasse investeeris ning nüüd selle investeringuga jõudsalt finantsvabaduse suunas tüürib. "Ennustan, et kahetsed pensionil kibedasti, et jätsid Tesla puhul taas suurepärase võimaluse kasutamata," tõrles ta mullu.

Elu on näidanud, et paljudel soovitatel ongi mingis ajas õigus olnud ning kahtlemata on nõnda tulde lastud sadu protsente tootlust. Kui oleksin üksnes soovitusete järgi tegutsenud, näeks minu portfelli tõenäoliselt välja nagu Tootsi peenar: kõikvõimalikest aktsiaideedest krüptovaluutade, idufirmade ja kasutatud autodeeni.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel? päevane muutus

+0,12%

väärtus 275 142,32 eurot
53% aktsiad / 40% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Olympic EG	0,56
Ryanair	46
Apple	0,2
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,2
Baltic Horizon Fund	0,16
Microsoft	0,03
Apranga	0
Statoil	-0,07
Leroy Seafood	-0,83
Tallink	-0,96

Viimased tehingud

Müüs: 9. jaanuaril 250 iShares Stoxx Europe 600 aktsiat hinnaga 36,36 eurot aktsia. Tehingusumma oli 9090 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

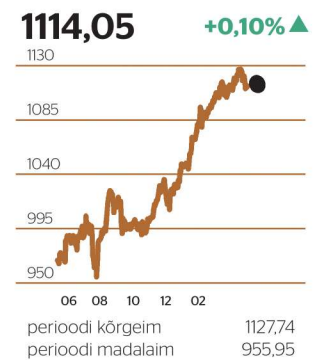
Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN 52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

PANGANDUS DNB ja Nordea pank tuleb teisel poolaastal

DNB ja Nordea Balti üksuste Luminori nime kandvaks finantsgrupiks ühinemine lõkkub kolmandasse kvartalisse. Algselt pidi tehingu lõpuleviimine toimuma teises kvartalis. Ühinemine venib seetõttu, et Rootsi finantsinspeksioon andis Luminorile ühendpanga regionaalset olulisust arvestades täitmiseks lisajuhised. Tööd plaanib Luminor alustada kohe, kui ühinemine on toimunud ehk kolmandas kvartalis. "Täpset kuupäeva on keeruline öelda, sest tehingu lõpuleviimine sõltub regulaatorite ja ametkondade heakskiitudest," rääkis DNB turundusjuht Hedwig Meidra. Kolme Balti riigi kohalikud ametkonnad on praeguseks DNB ja Nordea Balti üksuste ühinemiseks vajalike taotluste menetluse lõpetanud ning ühinemist analüüsitakse Euroopa tasemel. Praegu on konsultatsioonid Euroopa Komisjoni ametnikega pooleli. Ühendpanka hakkab juhtima piikaaegne LHV juht Erkki Raasuke.

PANE TÄHELE

Stada leidis kosilase. Saksa ravimitootja müüakse 5,3 miljardi euro eest.

Google investeerib LG Displaysse. Summa on 880 miljonit dollarit. OLED-ekraanid on aina enam levima hakanud.

Pangajuht uurimise all. Barclaysi juht rikkus vilepuhujate poliitikat ja sattus uurimise alla.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	10.04
USD	
Nafta IPE, bbl	54,92
Nafta NYMEX, bbl	51,81
Mootoribensiin, t	571,00
Diislikütus, t	491,75
Kerge kütteõli, t	482,75
Masuut (1% väävel), t	320,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,331
Põllumajandus	10.04
nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	138,20
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	482,70
Kakao NYBOT, USD/t	1998,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	147,60
Rapsiseemned NYSE LIFFE Paris	401,75

Värvilised metallid	7.04
USD/t	
Alumiinium LME	1968,5
Vask LME	5900,5
Plii LME	2342
Nikkel LME	10330
Tina LME	20350
Tsink LME	2802,5
Väärismetallid	10.04
USD/units, units = 31,105 g	
Kuld COMEX	1264,22
Plaatina NYMEX	963,45
Palladium NYMEX	805,12
Höbe COMEX	18,37

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,410
Bulgaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,358
Hongkongi dollar	HKD	8,287
India ruupia	INR	68,815
Jaapani jeen	JPY	118,230
Kanada dollar	CAD	1,432
Korea won	KRW	1206,440
Norra kroon	NOK	9,169
Poola zlott	PLN	4,227
Rumeenia leu	RON	4,224

Singapuri dollar	SGD	1,494
Suurbritannia nael	GBP	0,856
Sveitsi frank	CHF	1,070
Taani kroon	DKK	7,435
Tai baat	THB	36,904
Tšehhi kroon	CZK	26,736
Türgi liir	TRY	3,955
Ungari forint	HUF	309,760
USA dollar	USD	1,067

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn	10.04						
aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,350	-3,57	2 205	15,8	4,9%	0,78	0,7%
Baltika	0,320	0,00	17 032	68,3	4,1%	2,81	0,0%
Ekspress Grupp	1,340	0,75	2 120	9,1	9,1%	0,83	3,0%
Harju Elekter	3,980	5,01	106 116	21,2	5,7%	1,20	3,8%
LHV Group	9,490	-0,42	26 739	12,6	20,8%	2,62	0,0%
Merko Ehitus	9,150	0,00	32 423	26,6	5,0%	1,33	7,0%
Nordecon	1,310	0,00	9 145	13,9	8,9%	1,24	2,3%
Olympic EG	1,790	1,13	144 482	9,4	26,6%	2,50	8,4%
PRFoods	0,388	0,00	892	34,3	1,9%	0,66	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,880	0,00	-	-	-2,7%	1,23	0,0%
Silvano FG	2,830	-0,35	23 206	10,9	24,2%	2,65	3,5%
Skano Group	0,558	-0,18	558	119,2	-23,0%	0,55	0,0%
Tallink Grupp	0,943	0,64	10 460	14,4	5,4%	0,78	8,5%
Tallinna Vesi	14,000	0,72	27 016	15,3	19,4%	2,96	6,4%
Tln Kaubamaja	8,790	-	229 183	13,9	15,4%	2,15	4,6%
Trigon PD	0,630	0,00	-	134,6	-2,1%	1,18	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,280	1,11	17 662	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia	10.04				
aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,32	0,76	14,0	0,4	-
Latvijas Gaze	8,39	-0,12	7,9	0,6	-
Olainfarm	9,50	-0,42	13,4	1,4	-

Helsingi 10.04

aktsia	hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Citycon	2,21	0,45	12,3	0,9	9,1
Elsa Comm.	33,15	-	20,6	5,5	4,2
Finnair	4,68	1,52	-	0,7	-
HKScan	3,53	-1,40	-	0,5	4,0
Neste Oil	36,54	-2,56	-	2,5	2,7
Nokia	4,87	-0,29	-	1,4	-
Ovi	28,15	0,72	17,9	2,9	2,5
PKC Group	23,55	-0,08	36,18	3,6	-
Stockmann	7,65	-2,61	-	0,5	-
Stora Enso	11,21	1,17	-	1,5	-
YIT	6,34	0,64	-	1,4	3,5

Vilnius 10.04

aktsia	hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,71	0,00	-	2,8	4,4
City Service	-	-	-	-	-
Invalda	4,260	0,24	-	1,0	-
Linas Agro	0,651	0,00	15,9	0,6	-
Panevezio Statybos	0,960	0,52	-	1,5	-
Siauliu Bankas	0,526	0,38	2,0	1,1	-
Snaige	0,273	0,00	-	0,5	-

EUR/SEK ▲
9,6060

EUR/RUB ▼
60,5149

PRFoods ▲
+1,03%

Arco Vara ▼
-4,83%

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

ROMAN TAVAST

EST. 1923

TÄNA JA TUNNUSTA
TÖÖTAJAJD NING KOOSTÖÖPARTNEREID.

Staažimärgid kaua panustanud töötajatele.

Rinnamärgid juhatuse ja nõukogu liikmetele.

Unikaalsed korporatiivehted töötajatele ja koostööpartneritele.

Logomärgid eesliini töötajatele.

Meie kiring on ajatud asjad.

Kui kullassepp ja kunstnik Roman Tavast asutas 1923. aastal märkide, medalite ja auhindade valmistamise ettevõtte, sai sellest Eesti Vabariigis valdkonna suurim ja hinnatuim tegija. Me oleme teinud oma tööd südamega ligi sajandi ja teame seetõttu, mida tähendavad aeg ja traditsioonid. Me oskame neid luua ka oma klientidele. On selleks siis auraha, märk, medal või kooli lõpusõrmus - ükski nendest ei ole pelgalt ehe, vaid tükike aega, millel on rääkida oma hingega lugu.

Roman Tavast

WWW.ROMANTAVAST.EE

IMPORT AUTO

IMPORT AUTO
10 aastat
usaldust

